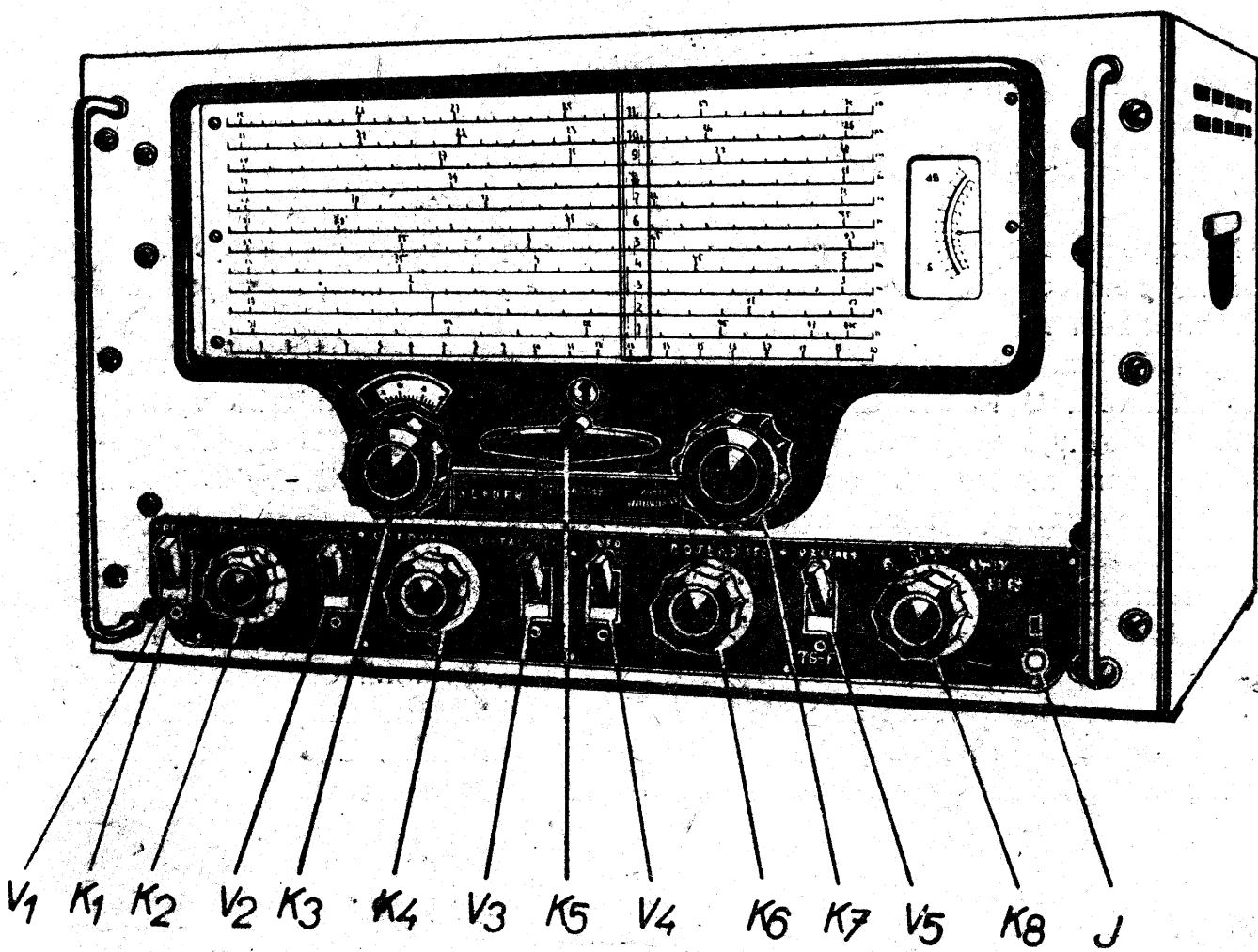

TESLA PŘELOUČ NÁRODNÍ PODNIK

Obr. 1.

Sdělovací přijimač TESLA 550010-11
typ „LAMBDA V“

SDĚLOVACÍ PŘIJIMAČ TESLA „LAMBDA V“

Návod pro obsluhu a údržbu

Provozní příslušenství:

magnetická sluchátka TESLA 559901
propojovací zástrčka pro síťový provoz

Na zvláštní objednávku:

skříňový reproduktor TESLA 550982
kalibrátor TESLA 550990
napájecí zdroj s kabelem TESLA 550970

Při odposlouchávání pořadů různých rozhlasových stanic vyhovuje dnes běžně používaný přijimač - superhet - který je jednostranným spojovacím prostředkem mezi posluchačem a rozhlasovou stanicí.

Přijimače, umožňující oboustranné spojení, se nazývají sdělovací, nebo komunikační. U tohoto druhu přijimače bývá na pracovišti také vysílač, který umožnuje vzájemné předávání zpráv. Tento druh přijimače nevyulučuje ovšem možnost poslechu pořadů rozhlasových stanic. Vyloučíme-li z této kategorie přijimače zvláštní, používané u velkých komerčních vysílačů, je sdělovací přijimač na každé lodní, letecké, profesionální i amatérské radiostanici.

Požadavky, kladené na sdělovací přijimač, jsou samozřejmě větší; ne co do jakosti přednesu, ale hlavně co do stability, spolehlivosti a možnosti provozu, zvláště pak na selektivitu, což je odůvodněno úzkými kmitočtovými pásmi, které jsou jednotlivým službám přiděleny. Uvedeným požadavkům sdělovací přijimač TESLA »LAMBDA V« dokonale vyhovuje.

POPIΣ

Sdělovací přijimač TESLA »LAMBDA V« je 11+3 elektronkový superrheterodyn s dvojím směšováním pro příjem amplitudově modulovaných signálů A3, telegrafních signálů modulovaných A2 a nemodulovaných A1 v kmitočtovém rozsahu 300 kc/s-30 Mc/s (t. j. 1000 až 10 m), rozdeleném do 11 frekvenčních pásem. Hlavní laděný oscilátor lze řídit krystalem libovolného kmitočtu v rozsahu přijimače. Oscilátor pro druhé směšování je řízen krystalem. V mezifrekvenčním zesilovači lze měnit šířku pásma v pěti stupních, z toho jsou dva stupně s krystalovým filtrem. Za mezifrekvenčním zesilovačem následuje třídiodová detekce a dvoustupňový nízkofrekvenční zesilovač s vypinatelným omezovačem poruch. Pro příjem nemodulovaných signálů A1 je vestavěn záZNějový oscilátor (BFO) s proměnnou výškou záZNějového tónu. Pro určení síly přijímaného signálu je vestavěn měřicí přístroj, cejchovaný přímo ve stupních S mezinárodní stupnice (S-metr).

Měřicího přístroje S-metru je zároveň využito pro kontrolu činnosti elektronek. Výstup přijimače je upraven pro připojení nízkofrekvenčního reproduktoru, sluchátek a 600 Ohmů linky.

Přijimač je normálně napájen ze střídavé sítě prostřednictvím vestavěné síťové části. Může být napájen také z 12 V akumulátorové baterie pomocí napájecího zdroje (rotační měnič) TESLA 550970, při čemž se proud pro žhavení elektronek odebírá přímo z baterie.

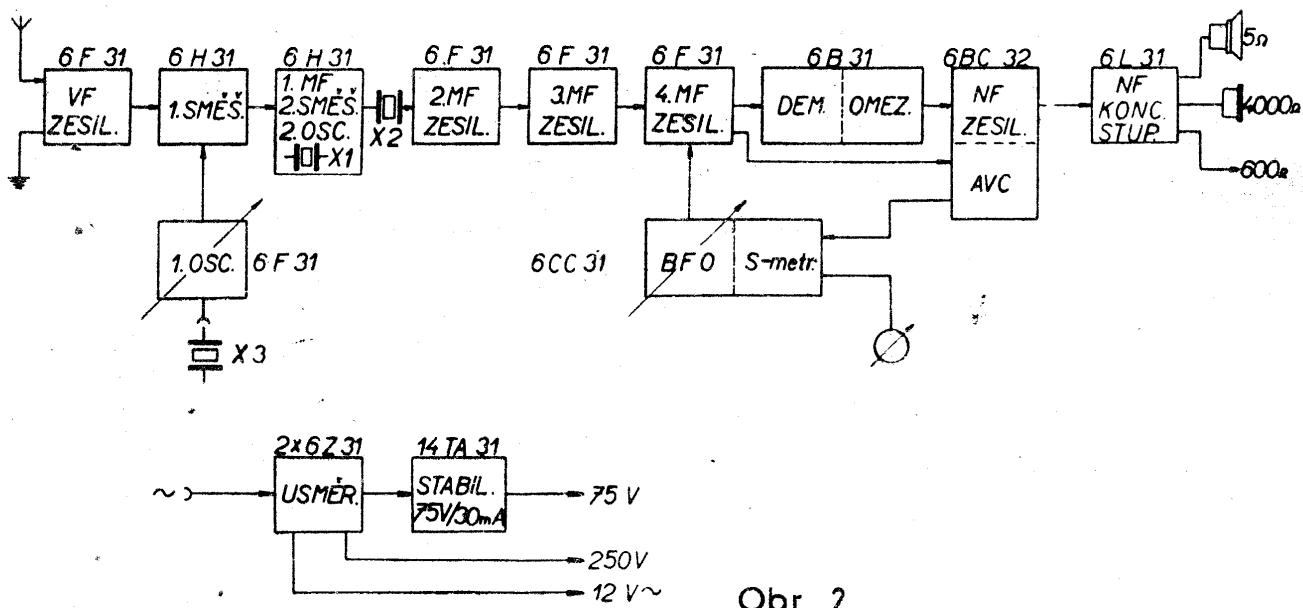
Mechanická stavba

Přijimač je po mechanické stránce zhodoven pro použití jak panelové, tak i skříňové. Ve skříňovém provedení je panelové provedení zasunuto do kovové svařované skříně s odklápacím víkem a na bočních stěnách s otvary pro snazší přenášení. Obsluhovací prvky jsou, až na volič síťového napětí a nastavení nuly pro S-metr, soustředěny na přední straně a chráněny dvěma postranními držadly. Změna vlnových rozsahů je řešena otáčivým bubnem s cívkami (karuselem), v němž cívková sada pro každý rozsah tvoří samostatný celek. Soukolí ladícího mechanismu má ozubená kola o převodním poměru 1 : 40 s vymezením mrtvého chodu a je jako samostatná mechanická jednotka. Při přepínání jednotlivých rozsahů se vypíná výstup přijimače, takže vzniklé elektrické nárazy neruší. Ze skříně lze celý přijimač snadno vyjmout a je pak přístupný se všech stran a bez úprav schopný dalšího provozu.

Reprodukтор TESLA 550982 je v samostatné kovové skříni, svým vzhledem přizpůsobené skříni přijimače.

Elektrická stavba

Informativní funkční zapojení přijimače »LAMBDA V« je uvedeno na obr. 2. Sledujme postup signálu od antény: z antény přichází na první vysokofrekvenční zesilovač, ze kterého vchází do 1. směšovače. V něm se směšuje s kmitočtem 1. oscilátoru (laděného) a vytváří se jednak mf kmitočet 2,75 Mc/s pro druhé směšování, jednak kmitočet 468 kc/s při přepnutí na rozsah 2,3 nebo 4, kdy přijimač pracuje jen s jednoduchým směšováním.

Obr. 2.

Následující stupeň pracuje buď jako 1. mf zesilovač u rozsahů s jednoduchým směšováním, nebo jako směšovač oscilátor, který vytváří z původního mf kmitočtu 2,75 Mc/s mezifrekvenční kmitočet 468 kc/s. Oscilátor tohoto směšovače je stále řízen krystalem. Získaný mf kmitočet se zesiluje ve třístupňovém mf zesilovači s proměnnou šíří pásmu, spojenou s krystalovým filtrem. Do posledního mf zesilovače je přiveden kmitočet z řiditelného záznějového oscilátoru (BFO), který umožňuje příjem nemodulované telegrafie. Následuje demodulace signálu. Nízkofrekvenční složka je ovlivňována omezovačem poruch a zesílena ve dvoustupňovém nízkofrekvenčním zesilovači. Z posledního mf zesilovače se odebírá ještě napětí pro vyrovnávání citlivosti. Napětí pro vyrovnávání se zesiluje v zesilovači proudu, k jehož výstupu je připojen přístroj S-metru. Potřebná napětí dodává dcoucestný usměrňovač, jehož napětí je dokonale vyhlazeno. Pro první stupně přijimače je napětí stabilisováno. Přístroje S-metru se využívá ještě ke kontrole anodových proudů elektronek (s výjimkou BFO) a ke kontrole anodového a žhavicího napětí.

PŘÍPRAVA K PROVOZU

Umístění

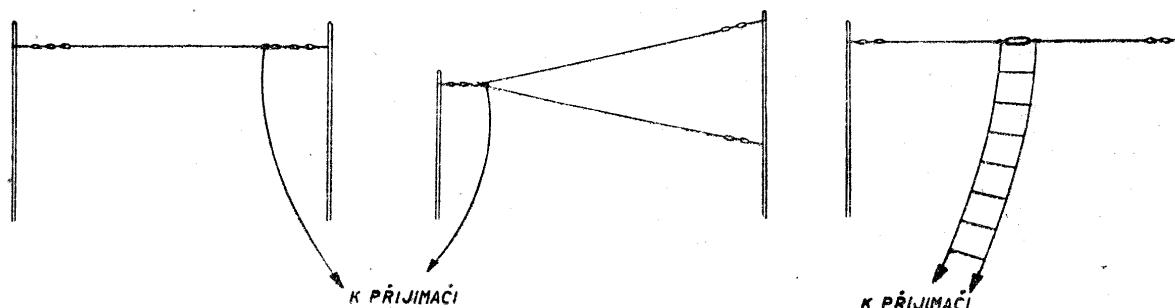
Nedoporučuje se pracovat s přijimačem v malém nebo příliš teplém prostoru. Musí-li přijimač pracovat za ztížených podmínek shora uvedených, je nutné postarat se alespoň o dostatečné větrání.

Reprodukтор má být umístěn na vhodném místě, nejlépe na podložce z pěnové gumy vedle přijimače. Nedoporučuje se stavět reproduktor na skřín přijimače, protože se tím podporuje vznik nežádoucí mikrofonie.

Antena

Jakostní přijimač má být připojen vždy na dobrou vnější antenu, neboť dosažený příjem závisí velkou měrou na použité anteně. Vstup přijimače je upraven jednak pro jednodrátovou antenu (podle obr. 3 nebo 4), jednak pro antenu s dvoudrátovým napaječem (feedrem) podle obr. 5. Anteny podle obr. 4 postavíme jen tehdy, nedostačuje-li místo pro natažení normální antény (obr. 3).

Délka antény má být přizpůsobena nejpoužívanějšímu kmitočtu. Pro široké kmitočtové pásmo vyhovuje ve spojení s přijimačem TESLA »LAMBDA V« jednotlivá antena o délce 15—20 m, jejíž svod zasuneme do zdířky A₁ (obr. 6). Zdířku A₂ spojíme v tomto případě se zdířkou Z krátkospojem.

Obr. 3

Obr. 4

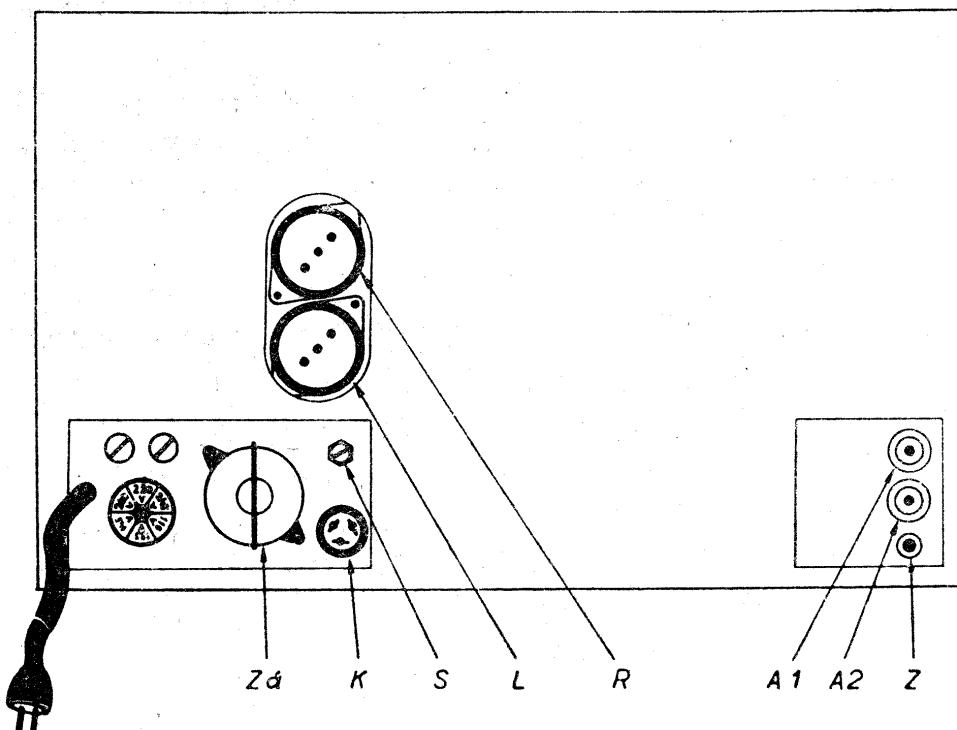
Obr. 5

Dvoudrátový napaječ (feeder) se připojuje do zdířek A₁ a A₂ (obr. 6). Krátké spojení mezi A₂ a Z odstraníme. Pro vhodné přizpůsobení vstupních obvodů přijimače se doporučuje napaječ o impedanci kolem 70 Ohmů. Použijeme-li místo dvoudrátového napaječe koaxiálního kabelu (impedance 70 Ohmů), připojíme vnitřní vodič kabelu na zdířku A₁ a stínění kabelu na zdířku A₂, která je spojena zároveň se zdířkou Z (obr. 6).

Pracuje-li přijimač v relativně silném vysokofrekvenčním poli vysilače, tedy tam, kde je přijimač v blízkosti vysilače, není třeba provádět zvláštní opatření, neboť vstupní obvod přijimače je chráněn výbojkou.

Uzemnění

Přijimač má být vždy dobře uzemněn. Přijimač spojíme co nejkratším vedením z měděného drátu, nejméně 1,5 mm silného, se zvláštní uzemňovací deskou nebo trubkou, případně s hlavním vodovodním potrubím. Uzemňovací desku nutno zakopat nebo trubku zarazit do země, aby dosahovala vrstvy stále vlhké půdy. Uzemňujeme-li na vodovodní potrubí, je třeba potrubí v místě přípojky leskle oškrábat a použít dobře přiléhající uzemňovací svorky. Plynovod a rozvod ústředního topení se za uzemnění nehodí. Přívod od uzemnění zasuneme do zdířky Z (obr. 6).

Obr. 6

Reprodukтор a sluchátka

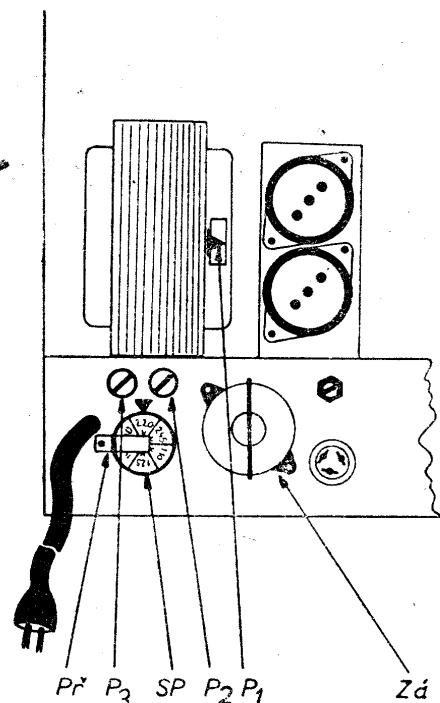
Při velmi dobrém příjmu se používá pro poslech reproduktoru. Reproduktor se připojuje do zásuvky R (obr. 6). Připojení je nízkoimpedanční — 5 Ohmů. Po vysunutí zástrčky z reproduktoru se samočinně připojí náhradní zatěžovací odpor a naopak.

Sluchátka jsou magnetická a připojíme je do svírky J na přední stěně přijimače (obr. 1).

Přijimač má též výstup pro připojení 600 Ohm. linky. Tento výstup je vyveden na zásuvku L (obr. 6) a používá se při potřebě dalšího přenosu přijímaného signálu nebo registrace pro uchování (zvukový pás, gramofonová deska a pod.).

NAPÁJENÍ

Provoz ze sítě

Přijimač obvykle napájíme ze světelné střídavé sítě 50 c/s. Celá síťová část je vestavěna ve skříně přijimače a lze ji přepojit na obvyklá síťová napětí. Z továrny je přístroj přepojen na 220 V. Je-li v síti, ze které bude přijimač napájen, napětí jiné, nutno síťovou část přepojit na jmenovité napětí sítě takto:

Uvolníme zajišťovací příchytku Př (obr. 7), povytáhneme kotouč přepojovače SP a natočíme jej tak, aby číslo, označující napětí sítě, bylo nahore proti trojúhelníkové značce; kotouč zasuneme a příchytku upevníme do původní polohy.

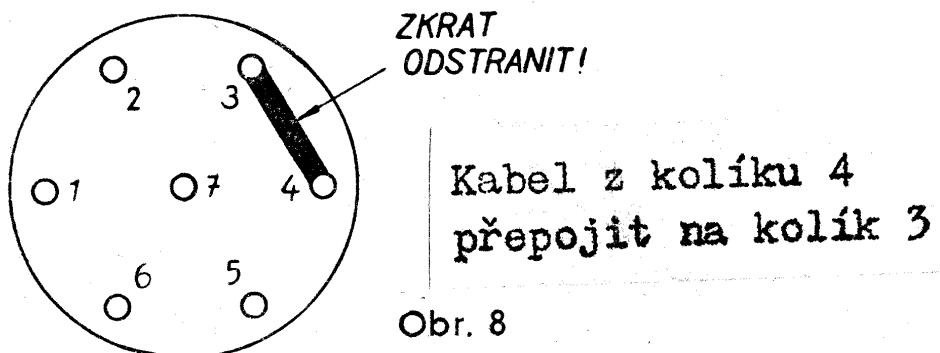
Obr. 7

Provoz z náhradního zdroje

Přijimač TESLA »LAMBDA V« je rovněž přizpůsoben pro napájení z náhradního zdroje, aby v naléhavém případě (přerušení dodávky síťového napětí) nebo při mobilním provozu nebyl závislý na střídavé síti. V takovém případě použijeme pro napájení celého přijimače akumulátorové baterie 12 V a napájecího zdroje TESLA 550970. Propojovací zástrčku Zá (obr. 6 nebo 7) vysuneme a místo ní zasuneme podobnou zástrčku s kabelem od napájecího zdroje. Síťová šňůra nesmí být zasunuta do zásuvky. O obsluze vlastního zdroje je pojednáno v návodě, který je ke každému zdroji přiložen. Při použití zdroje jsou elektronky přijimače žhaveny přímo z akumulátoru (propojeno uvnitř zdroje) a anodové napětí dodává rotační měnič. Napájecí zdroj dodáváme jen na zvláštní objednávku.

Pozor!

Před připojením nápájecího zdroje TESLA 550970 k »LAMBDĚ V« je nutné odstranit zkrat mezi kolíkem 3 a 4 (obr. 8) v zástrčce kabelu k přijimači (viz obr. 1 v návodě pro zdroj, zástrčka ZP). Neodstraníme-li zkrat, poškodi se síťový transformátor v přijimači a akumulátor se zbytečně vybíjí.

OBSLUHA

Síťový vypinač a řízení hlasitosti

Přijimač se zapojuje na síťový provoz otočením knoflíku K7 (obr. 1) ve směru pohybu hodinových ručiček, až uslyšíme klapnutí vypinače. Vypinač zapíná a vypíná pouze síť. Při provozu z náhradních zdrojů není zapojen a vypinače jsou umístěny jinde. Po zapnutí se osvětlí hlavní stupnice. Dalším otáčením knoflíku řídíme hlasitost reprodukce v nízko frekvenční části přijimače.

Vlnový přepinač

Vlnové rozsahy volíme otáčením oboustranného knoflíku K5 (obr. 1) podle potřeby oběma směry. Přepínání rozsahů je provedeno otáčivým bubnem (karuselem). Současně s karuselem se otáčí kotouč, jehož čísla jsou viditelná v okénku nad knoflíkem K5. Čísla v okénku odpovídají příslušnému rozsahu. Pro rychlou orientaci je na stupnici i ukazateli vyznačeno číslo rozsahu.

Ladění

Ladicí převod má poměr 1:40 do pomala a spolu s dostatečně velikým knoflíkem K3 umožňuje pohodlné a přesné vyladění stanice. Z tohoto důvodu mohlo odpadnout rozestření pásmo (bandspread). K pohodlnému ladění přispívají ještě poměrně úzká frekvenční pásmo přijimače. Ladicí knoflík má na své hřídeli 100dílkovou stupnicí, umožňující rychlé nalezení již jednou zachycené stanice v souvislosti s pomocnou 20dílkovou stupnicí při dolním okraji stupnice hlavní. Soukolí ladicího mechanismu má ozubená kola s vymezením mrtvého chodu.

Rychlé přeladění z jednoho konce stupnice na druhý umožňuje setrvačník na ladicím hřídeli, takže stačí roztočit ladicí knoflík a ukazatel stupnice přejede značnou část stupnice bez dalšího otáčení ladicího knoflíku.

Příjem — vysílání

Je-li přijimač v provozu zárcveň s vysilačem, lze v periodě při vysílání vypnout vypinačem V1 (obr. 1) napájecí napětí prvního oscilátoru stínících mřížek elektronek přepnutím vypinače do polohy O (páčka vypinače směruje dolů). Elektronky zůstávají nažhaveny, takže přijimač zůstává pohotový pro okamžitý další provoz.

S - metr

Sílu přijímaného signálu měříme věstavěným S-metrem. Jeho měřicí přístroj je cejchován přímo v mezinárodní stupnici S1 až S9 a pro signály silnější než S9 po 10 dB až do +50 dB. Zapojení S-metru je takové, že ani signály o +70 dB silnější než S9 nemohou ještě přístroj S-metru poškodit.

Nastavení S-metru

Je-li přijimač vypnut, nebo vypinač V1 (obr. 1) v dolní poloze, t. j. příjem vypnut, je ručička měřicího přístroje S-metru na horním konci stupnice za +50 dB, t. j. ve své mechanické nule. Po zapnutí přijimače vychýlí se ručička k dolnímu konci stupnice k S 0 v tom případě, není-li na antenní zdířce signál, který by ručičku vychyloval směrem nahoru. Není-li tomu tak, nutno nastavit elektrickou nulu takto:

1. přijimač zapneme na normální poslech;
2. antenní zdířky musí zůstat volné;
3. vypinač V2 (obr. 1) přepneme dolů, t. j. vyrovnaní úniku zapnuto;
4. knoflík K4 přepneme do polohy »šíře pásmá 3«;
5. přijimač naladíme na rozsahu 5 do okolí kmitočtu 5 Mc/s;
6. šroubovákem otáčíme potenciometrem S (obr. 6) a nastavíme elektrickou nulu přístroje na SO. Správné nastavení je tehdy, dosáhne-li ručička po předchozím klesání právě 0.

Mechanická i elektrická nula je přesně nastavena výrobním závodem.

Měření síly signálu S-metrem

Správné zjištění síly přijímaného signálu je dáno určitým nastavením knoflíků. Aby S-metr nebyl ovlivňován jinými signály než signálem vstupním, jest třeba nastavit některé knoflíky a vypinače takto:

1. knoflík K8 v poloze pro měření síly signálu, t. j. v poloze »S«;
2. vypinač V2 v dolní poloze, t. j. vyrovnaní úniku zapnuto;
3. knoflík K4 v poloze »šíře pásmá 3«;
4. vypinač V4 v horní poloze, t. j. záZNĚJOVÝ oscilátor vypojen;
5. knoflík K1 nastaven tak, aby výchylka S-metru byla největší;
6. správné vyladění stanice.

Nastavení ostatních prvků obsluhy nemá na měření vlivu.

Pořady knoflíku K8 — kontrola činnosti elektronek

Měřicího přístroje S-metru je zároveň využito k měření provozních napětí a ke kontrole činnosti elektronek. Kontrolní činnosti volíme přepinačem K8 (obr. 1). Na okraji knoflíku jsou jednak dvě rysky blízko u sebe (dvojryska), jednak osm rysek v rovnoměrné vzdálenosti. Stojí-li dvojryska proti údaji na štítku, měří se veličina, udávaná nápisem na štítku. V dalších polohách označují jednotlivé rysky elektronku, do jejíhož obvodu je přístroj právě zapojen.

Dvojryska je proti nápisu na štítku:

O — přístroj odpojen; neukazuje

,S' — přístroj připojen k S-metru, měří sílu signálu

12 V — měří se napětí zdroje; při provozu na síť neukazuje

240 V — měří se stabilisované napětí zdroje

E1 + E9 — kontrola činnosti elektronky E1, t. j. vf předzesilovač

Jednotlivé rysky proti nápisu E1 + E9 udávají kontrolu činnosti elektronky:

1 — E2; první směšovač

2 — E3; první oscilátor

3 — E4; druhý směšovač

4 — E5; první mf zesilovač

5 — E6; druhý mf zesilovač

6 — E7; třetí mf zesilovač

7 — E8; nf předzesilovač

8 — E9; koncový zesilovač

Činnost elektronky E 10 poznáme snadno zapnutím vypínače V4 (poloha dolů), neboť při naladění stanice vznikne záZNĚJOVÝ tón.

Elektronku E 11 nelze kontrolovat a její vadu poznáme silně skreslenou reprodukcí nebo zmlknutím přijimače přesto, že všechny ostatní elektronky vykazují správnou činnost.

Správnou činnost usměrňovacích elektronek (E 12 a E 13) a stabilisátoru (E 14) posuzujeme při měření anodového napětí — knoflík K8 v poloze 240 V.

Citlivost

Při příjmu telefonie nebo rozhlasové stanice posloucháme se zapnutým vyrovnaním úniku (vypínač V2 přepnut dolů) a žádanou úroveň výstupu (hlasitost) řídíme jen knoflíkem K7 (obr. 1). Při zapnutém vyrovnaní úniku nereakuje přijimač na otáčení knoflíku K2.

Při příjmu nemodulované telegrafie posloucháme s vypnutým vyrovnaním úniku (vypínač V2 přepnut nahoru). Nízkofrekvenční hlasitost (knoflík K7) nastavíme na největší hlasitost a sílu příjmu řídíme knoflíkem K2. Otáčením knoflíku K2 řídíme zesílení nf a mf stupňů přijimače. V poloze 1 je nejmenší zesílení, a proto také nejmenší hlasitost.

V poloze 10 je zesílení největší, t. j. největší citlivost, a proto také největší hlasitost. Proměnného stupně zesílení používáme s výhodou při příjmu velmi silných nebo velmi slabých stanic.

Doladění antény

Zvýšení citlivosti přijimače a tím lepšího poslechu slabých vysilačů umožňuje doladění prvního okruhu přijimače. Za tím účelem je na přední stranu vyveden dolaďovací prvek, ovládaný knoflíkem K1 (obr. 1). Po naladění přijímaného signálu, nastavíme knoflíkem K1 největší výchylku S-metru. Při příjmu velmi silných nebo blízkých stanic lze tímto knoflíkem (nastavení nejmenší výchylky S-metru) podstatně snížit přetížení vstupního obvodu přijimače, projevující se skreslenou reprodukcí.

Šíře pásma

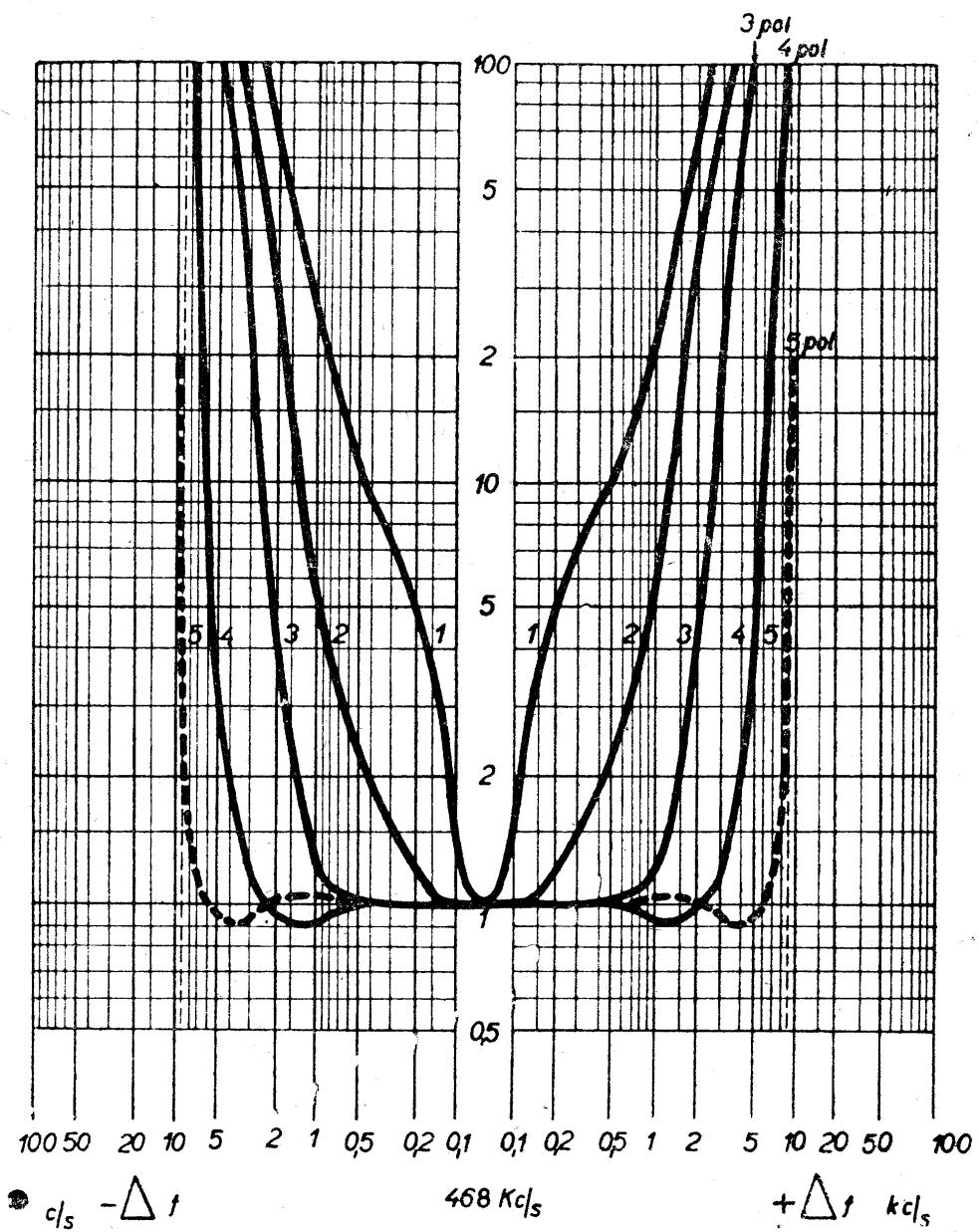
Přijímáme-li silně rušenou vysilací stanici, ize zúžením propouštěného pásma docílit téměř nerušeného poslechu nebo rušení alespoň podstatně omezit. V krajním případě lze zařadit krystalový filtr, který ještě více potlačí rušící signály. Různou šířku pásma zapínáme knoflíkem K4 (obr. 1), který má těchto pět poloh:

- 1 — velmi úzké pásma s krystalovým filtrem
- 2 — úzké pásma s krystalovým filtrem
- 3 — úzké pásma bez krystalového filtru — normální šíře pásma
- 4 — široké pásma
- 5 — velmi široké pásma

Křivky šíře propouštěného pásma jsou uvedeny na obr. 9. Zapojením krystalového filtru se dociluje zvláště vysoké selektivity. Obvod s krystalem je zapojen v můstku, jehož fáze je vyrovnaná kondensátorem přímo v továrně. Zapojením krystalového filtru je zaručen příjem jediného signálu. Šíři pásma s krystalovým filtrem lze nastavit pro dyž hodnoty — užší a širší. Polohy 1 (užší) používáme při příjmu rušené telegrafie a polohy 2 (širší) používáme při velmi rušené telefonii.

Přepnutím knoflíku K4 do střední polohy 3, se mění jednosignálový přijimač v normální přijimač s velkou selektivitou. Šíři pásma lze ještě rozšířit o další dva stupně (poloha 4 a 5).

Optimální nastavení šíře pásma (s krystalem nebo bez) je dáno praktickým provozem a platí zásada, že pro provoz A1 nebo A2 bez krystalu má být šířka co nejužší (poloha 3) a s krystalem jen podle potřeby (poloha 2 nebo 1). Pro provoz A3 zvětšujeme šíři pásma jen na tolik, pokud zeslabení postranních pásů je ještě přijatelné pro srozumitelnost přijímaného pořadu. Další podrobnosti jsou uvedeny v části »Příklady obsluhy«.

Obr. 9

Vyrovnání citlivosti

Přijimač má velmi účinné vyrovnání citlivosti (úniku). V mnohých případech je výhodnější příjem s vypnutým vyrovnáváním citlivosti, které je pak nahrázeno ručním řízením citlivosti (ovládá se knoflíkem K2). Používáme obvykle při příjmu nemodulované telegrafie A1 se zapnutým záznějovým oscilátorem.

Záznějový oscilátor (BFO)

Pro příjem nemodulované telegrafie je třeba smíšit nemodulovaný přijímaný signál s jiným nemodulovaným signálem, aby vznikl slyšitelný zázněj (tón). V přijimači je proto vestavěn záznějový oscilátor, který uvádíme v činnost vypínačem V4. Výšku tónu (vzniklého smíšením mf kmitočtu s kmitočtem BFO) řídíme knoflíkem K6 (obr. 1). Knoflík K6 má svou střední polohu

u čísla 1 vymezenou slabou aretací. Za předpokladu správného vyladění přijímaného signálu a nastavení knoflíku K6 do aretované polohy, je zázněj nulový. Otáčením knoflíku K6 na obě strany, se výška záznějového tónu plynule mění přibližně o ± 2 kc/s, takže můžeme nastavit vhodnou výšku tónu tak, aby byla pro příjem nejvhodnější. Dodávaná sluchátka mají resonanční kmitočet kolem 1000 c/s; nastavíme-li také zázněj na tento resonanční kmitočet, vynikou telegrafní signály velmi ostře. Záznějového oscilátoru můžeme výhodně použít též pro přesné vyladění slabé telefonní stanice. Knoflík K6 ponecháme v aretované poloze při zapnutém vypinači V4 (poloha dolů). Stanici naladíme do nulových záznějů a oscilátor vypinačem V4 vypneme.

Omezovač poruch

Přepnutím vypinače V3 (do polohy dolů) zapneme omezovač poruch. Omezíme tak silné poruchy, se kterými se setkávámě za různých příjmových podmínek. Omezovač působí jen pro poruchy větší než je určitá jejich síla. Na poruchy slabší nepůsobí. Omezovač je v seriovém zapojení.

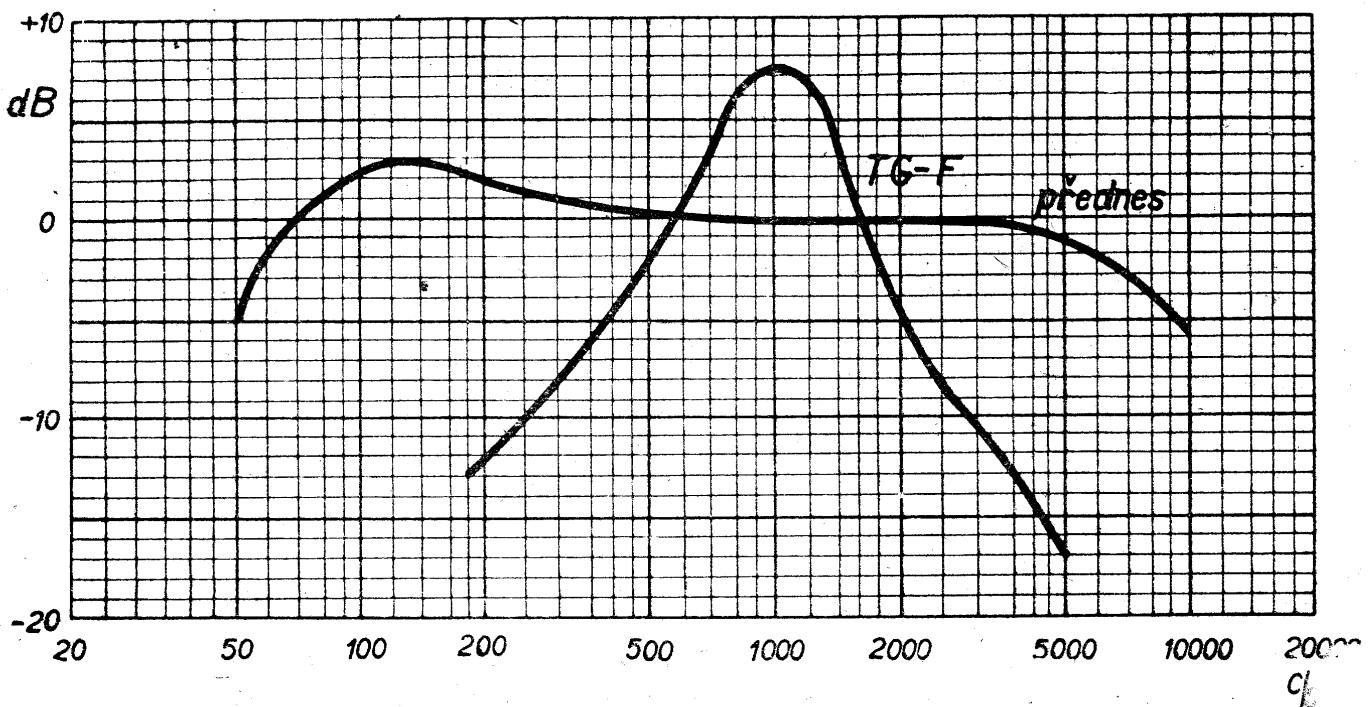
Přednes

Koncový stupeň nízkofrekvenčního zesilovače má zařazenu tónovou clonu, ovládanou vypinačem V5. Celé nízkofrekvenční pásmo je rovnoměrně zesiřované při přepnutí vypinače V5 do polohy nahoru (poloha »přednes«). Poloha »přednes« je určena pro normální poslech. Přepnutím vypinače V5 do polohy dolů (poloha TG — F) se potlačí reprodukování hlubokých i vysokých tónů a převládají tóny střední mezi 500 až 2000 c/s. Polohy využijeme při poslechu telegrafních signálů nebo běžné hovorové telefonie. Kmitočtové průběhy obou poloh vypinače jsou vyznačeny na obr. 10.

Příjem jediné vysílací stanice

Mnohdy je třeba přijímat stále týž vysilač. V takovémto případě je vhodné řídit provozní oscilátor přijimače krystalovým výbrusem. S touto možností bylo u přijimače TESLA »LAMBDA V« pamatováno. Krystalový výbrus lze zasuňout uvnitř přístroje do příslušných zdířek (Kr, obr. 17). Krystalový výbrus i s držákem (rozteč nožiček 19 mm) zasadíme do obou otvorů otočné krycí destičky Kr, zvolna jím otočíme a držák zasuneme do zdířek pod krycí destičkou.

Kmitočet krystalu není libovolný. Záleží na tom, na jakém kmitočtu budeme přijímat. Kmitočet krystalu si snadno vypočteme připočtením nebo odečtením mezifrekvenčního kmitočtu 468 kc/s nebo 2,75 Mc/s ke kmitočtu vysílače. To podle toho, na kterém rozsahu vysilač pracuje (jednoduché nebo dvojí směšování v přijimači).

Obr. 10

PŘÍKLADY OBSLUHY

Po obeznámení se s obsluhujícími prvky a podle předcházejících pokynů pro provoz na pečlivě připraveném přijimači, lze přikročit k příjmu.

Příjem telefonie nebo rozhlasového pořadu (A3)

1. Přijimač zapneme knoflíkem K7 a knoflík ponecháme na nejménší hlasitosti.
2. Vyrovnaní citlivosti zapneme vypinačem V2; dolní poloha.
3. Šíři pásmo přepneme na úzké pásmo bez krystalu; poloha 3.
4. Omezovač je zatím mimo činnost; vypinač V3 v horní poloze.
5. Vypinačem V1 zapneme anodová napětí; horní poloha.
6. Přepneme na žádaný vlnový rozsah a naladíme stanici podle přístroje S-metru, jehož knoflík K8 je v poloze 'S'.
7. Nastavíme vhodnou hlasitost.
8. Vypinač V5 přepneme do polohy »přednes«.
9. Odečteme sílu přijímaného signálu a knoflíkem K1 doladíme na největší výchylku.

Nastavení řídicích prvků je za předpokladu, že přijímáme průměrně silný signál. Slabě přicházející signál vyžaduje určité úpravy nastavení knoflíků:

10. Vyrovnaní citlivosti vypneme; vypinač V2 v horní poloze.
11. Nízkofrekvenční hlasitost zvýšíme na maximum knoflíkem K7.
12. Citlivost a tím i celkové zesílení řídíme nyní knoflíkem K2.

Přijímáme-li silnější signál, musíme dbát, aby přijimač nebyl přetížen (skresloval by). Postaráme se o to vhodným nařízením citlivosti knoflíku K2 nebo zapneme vyrovnaní citlivosti (V2 dolů).

13. Přednes nařídíme podle přijímaného pořadu (vypinač V5).
14. Je-li to nutné, zapneme omezovač poruch; vypinač V3 dolů.
15. V případě rušeného příjmu můžeme použít polohy 2 šíře pásma (s krystalem); při zapnutí krystalu se ozývá charakteristické zvonění krystalu. Vzrostlou selektivitou se zeslabují vysoké tóny přijímaného signálu, ladění se stává velmi ostrým a poslech telefonie nebo rozhlasového pořadu je často málo srozumitelným.

Poloha 2 šíře pásma s krystem lze v krajních případech doporučit i pro provoz A3, poněvadž ze širokého pásma přijímané stanice je vždy něco slyšet a postačí mnohdy doložit signál tak, aby pořad byl nejvěrněji reprodukován.

Příjem modulované telegrafie (A2)

Počáteční nastavení obsluhovacích prvků pro příjem středně silné modulované telegrafie je shodné s nastavením pro A3. Jen při silně rušených signálech lze použít i polohy 1 šíře pásma. Ostatní obsluha je totožná s obsluhou při příjmu telefonie a je dána delší poslechovou zkušeností.

Příjem nemodulované telegrafie (A1)

Nastavení obsluhovacích prvků je téměř shodné jako při poslechu modulované telegrafie. Přistupuje nám zde ještě ovládání záznějového oscilátoru, aby byly nemodulované signály slyšitelné. Naladění signálu provedeme takto:

1. Zapneme záznějový oscilátor; vypinač V4 dolů.
2. Knoflík K6 nastavíme do polohy 1 — aretace.
3. Přijímaný signál naladíme do nulových záznějů, což předpokládá splnění bodu 1. a 2. — přesné vyladění.

Je-li použito maximální selektivity (knoflík K4 v poloze 1), musíme dát na vyladění pozor, neboť je značně ostré. Ladíme-li velmi pomalu přes nosnou vlnu přijímaného signálu, má zázněj ostrý vrchol správného vyladění. Pozorujeme na S-metru.

4. Záznějový oscilátor nastavíme na vlnový zázněj knoflíkem K6 tak, aby výsledný tón byl shodný s resonančním kmitočtem reproduktoru nebo sluchátek. Pak je příjem nejsilnější a nejjasnější, což velmi dobře poznáme sluchem.

Podobně i zde můžeme použít vhodné šíře pásma a omezovače poruch.

Příjem jediné stanice

Stálý poslech jediné vysilací stanice spočívá v řízení hlavního oscilátoru přijimače krystalem správného kmitočtu.

1. Vypočteme kmitočet krystalu; kmitočet vysilače plus 468 kc/s, resp. 2,75 Mc/s nebo minus 2,75 Mc/s.

2. Naladíme přijimač na kmitočet vysilače.
3. Krystal vsadíme do zdírek Kr (obr. 17).
4. Další nastavení obsluhovacích prvků je podle okamžité potřeby.

Kontrola při selhání přijimače

Za účelem rychlého určení místa poruchy přijimače, lze přístroj S-metru připojit do obvodu jednotlivých elektronek a poznat jeho vadný díl.

1. Přijimač je jako v normálním provozu.
2. Knoflík K8 přepneme nejprve do polohy 12 V a překontrolujeme napětí akumulátoru; platí jen při provozu z náhradního zdroje.
3. K8 přepneme do polohy 240 V a překontrolujeme anodové napětí buď usměrňovače nebo napájecího zdroje.
4. Přepneme dále do polohy E1 ÷ E9; postupným otáčením knoflíku do dalších poloh zjišťujeme činnost elektronek přijimače; vadná elektronika nevykáže výchylku ručičky přístroje S-metru. Výchylka má být mezi 2. a 5. dílkem lineární stupnice S-metru.
5. Po určení vadného dílu vyměníme nejprve příslušnou elektronku.
6. Nepracuje-li přijimač opět, svěříme jeho opravu odborníkovi.

Kontrola cejchování kalibrátorem

Cejchování stupnice můžeme kdykoliv ověřit kalibrátorem TESLA 550990 (dodává se jen na zvláštní objednávku).

1. Kalibrátor připojíme k zásuvce K (obr. 6) na zadní straně přijimače kabelem, dodávaným s kalibrátorem.
2. Pojišťovacím šroubovacím kroužkem zajistíme spojení a případné samovolné odpojení přívodního kabelu, kterým se do kalibrátoru přivádí žhavicí a anodové napětí.
3. Výstup kalibrátoru spojíme stíněným kablíkem s antenní zdírkou přijimače (A1, obr. 6).
4. Přijimač i kalibrátor zapneme.
5. Na kalibrátoru vypneme modulaci a na přijimači zapneme záZNĚJOVÝ oscilátor — knoflík K6 v aretovací poloze.
6. Šíři pásma nastavíme do polohy 3.
7. Nosný kmitočet kalibrátoru nastavíme podle toho, na kterém rozsahu přijimače budeme kontrolovat cejchování; pro hrubší kontrolu stačí pro rozsahy 1 až 6 kmitočet 100 kc/s a 7 až 11 kmitočet 1000 kc/s (= 1 Mc/s); při kontrole přesnější použijeme kmitočtu 10 kc/s pro rozsahy 1 až 6 a kmitočtu 100 kc/s pro zbývající rozsahy přijimače.
8. Přijimač nastavujeme do nulových záZNĚJŮ a sledujeme rysku ukazatele v souhlase se značkami na stupnici — rozdíly se musí pohybovat v toleranci $\pm 0,5\%$.

RŮZNÉ POKYNY

Výměna elektronek

Při výměně kterékoliv elektronky stačí otevřít víko skříně. Přijimač je osazen jen typy miniaturní serie. Kryt elektronky stlačíme směrem k chassis, pootočíme proti pohybu hodinových ručiček a vysuneme směrem nahoru. Elektronku vyjmeme přípravkem QA 214 03. Přípravek na elektronku nasadíme a tuto pouhým vytažením vysuneme. Novou elektronku vsuneme do přípravku, opatrně vsuneme do objímky a přípravek zmačkneme. Elektronka zůstane v objímce a nasadíme na ní kryt, který mírným tlakem stlačíme k chassis a pootočíme ve směru hodinových ručiček. Elektronka i její kryt jsou tak zajištěny proti samovolnému vypadnutí.

Výměna osvětlovacích žárovek

Osvětlovací žárovky stupnice jsou čtyři a jsou pérovými držáky upevněny v rovné liště. Před výměnou žárovky vysuneme její pérový držák z nosné lišty. Žárovku můžeme snadno vyměnit a opět ji zasadíme do ~~nosné~~ lišty.

Výměna pojistek

Při poruše pojistky P2 nebo P3 (obr. 7), vyšroubujeme její pouzdro, vadnou pojistku vyměníme za novou a pouzdro opět dobře zašroubujeme. Hodnoty pojistek jsou uvedeny na str. 20.

Při porušení tepelné pojistky P1 (obr. 7), musíme vyjmout obě její části (jazýčky) a novou pojistku opatrně zašunout, až se sama zajistí proti vypadnutí. Tím se rovněž uzavře síťový obvod. Starou pojistku lze opravit opětným sletováním konců jazýčků velmi malou kapkou Roseova kovu, nebo lépe pouhým nahřátím konců za použití spojovacího kovu, zbylého na jazýčcích, v čistém plameni, ne špičkou pájky.

Před zasunutím nové tepelné pojistky dobré překontrolujeme stav všech součástí přijimače, abychom se vyvarovali zbytečnému poškození některé další součásti.

Náhrada 6F31 elektronkou 6F32 ve významu zesilovači

Vstupní zesilovač přijimače lze také osadit elektronkou 6F32 namísto uvedené a závodem dodávané 6F31 (elektronka E1, obr. 19, resp. schema zapojení). Použití elektronky 6F32 přináší zisk na citlivosti, avšak jsou nutné některé úpravy na přijimači. Úpravy svěřte jen odborné síle, nebo lépe naší opravně.

Po výměně typu elektronky je třeba napěťově vykompensovovat žhavení posunutím odbočky odporu R 66 (viz schema a obr. 19) tak, aby na žhavení elektronek E1, 3, 6, 8 a 10 bylo napětí shodné s elektronkami ostatními. Dále je nutné doladit vstupní a směšovací okruhy.

TECHNICKÉ ÚDAJE

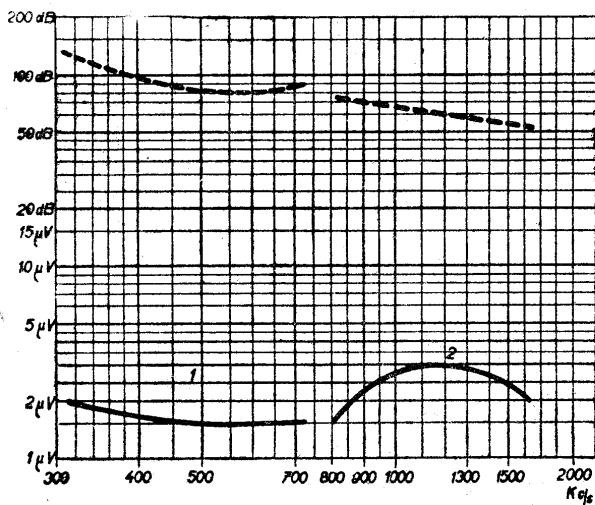
Zapojení	superheterodyn s dvojím směšováním																																																																																																			
Druh provozu	A1 — nemodulovaná telegrafie A2 — modulovaná telegrafie A3 — telefonie																																																																																																			
Kmitočtový rozsah	300 kc/s — 30 Mc/s (1000 m — 10 m)																																																																																																			
Vlnové rozsahy	<table border="0"> <tr><td>1.</td><td>300</td><td>—</td><td>750</td><td>kc/s</td><td>(1000</td><td>—</td><td>400</td><td>m)</td></tr> <tr><td>2.</td><td>750</td><td>—</td><td>1650</td><td>kc/s</td><td>(400</td><td>—</td><td>181,8</td><td>m)</td></tr> <tr><td>3.</td><td>1,65</td><td>—</td><td>3</td><td>Mc/s</td><td>(181,8</td><td>—</td><td>100</td><td>m)</td></tr> <tr><td>4.</td><td>3</td><td>—</td><td>5</td><td>Mc/s</td><td>(100</td><td>—</td><td>60</td><td>m)</td></tr> <tr><td>5.</td><td>5</td><td>—</td><td>7,3</td><td>Mc/s</td><td>(60</td><td>—</td><td>41,1</td><td>m)</td></tr> <tr><td>6.</td><td>7,2</td><td>—</td><td>9,5</td><td>Mc/s</td><td>(41,6</td><td>—</td><td>31,6</td><td>m)</td></tr> <tr><td>7.</td><td>9,4</td><td>—</td><td>13</td><td>Mc/s</td><td>(31,9</td><td>—</td><td>23</td><td>m)</td></tr> <tr><td>8.</td><td>13</td><td>—</td><td>16</td><td>Mc/s</td><td>(23</td><td>—</td><td>18,75</td><td>m)</td></tr> <tr><td>9.</td><td>16</td><td>—</td><td>20</td><td>Mc/s</td><td>(18,75</td><td>—</td><td>15</td><td>m)</td></tr> <tr><td>10.</td><td>20</td><td>—</td><td>25</td><td>Mc/s</td><td>(15</td><td>—</td><td>12</td><td>m)</td></tr> <tr><td>11.</td><td>25</td><td>—</td><td>30</td><td>Mc/s</td><td>(12</td><td>—</td><td>10</td><td>m)</td></tr> </table>	1.	300	—	750	kc/s	(1000	—	400	m)	2.	750	—	1650	kc/s	(400	—	181,8	m)	3.	1,65	—	3	Mc/s	(181,8	—	100	m)	4.	3	—	5	Mc/s	(100	—	60	m)	5.	5	—	7,3	Mc/s	(60	—	41,1	m)	6.	7,2	—	9,5	Mc/s	(41,6	—	31,6	m)	7.	9,4	—	13	Mc/s	(31,9	—	23	m)	8.	13	—	16	Mc/s	(23	—	18,75	m)	9.	16	—	20	Mc/s	(18,75	—	15	m)	10.	20	—	25	Mc/s	(15	—	12	m)	11.	25	—	30	Mc/s	(12	—	10	m)
1.	300	—	750	kc/s	(1000	—	400	m)																																																																																												
2.	750	—	1650	kc/s	(400	—	181,8	m)																																																																																												
3.	1,65	—	3	Mc/s	(181,8	—	100	m)																																																																																												
4.	3	—	5	Mc/s	(100	—	60	m)																																																																																												
5.	5	—	7,3	Mc/s	(60	—	41,1	m)																																																																																												
6.	7,2	—	9,5	Mc/s	(41,6	—	31,6	m)																																																																																												
7.	9,4	—	13	Mc/s	(31,9	—	23	m)																																																																																												
8.	13	—	16	Mc/s	(23	—	18,75	m)																																																																																												
9.	16	—	20	Mc/s	(18,75	—	15	m)																																																																																												
10.	20	—	25	Mc/s	(15	—	12	m)																																																																																												
11.	25	—	30	Mc/s	(12	—	10	m)																																																																																												
Laděné okruhy	2 vstupní 2 oscilátorové 12 mezifrekvenčních 1 záZNĚJOVÝ osciátor																																																																																																			
Mezifrekvence	468 kc/s (pro rozsahy 2, 3 a 4) 2,75 Mc/s pro dvojí směšování																																																																																																			
Cejchování stupnice	přímo v Mc/s s lineárním průběhem Podélná orientační stupnice je zpřesněna pomocnou 100dílkovou stupnicí na 2000 dílků. Jeden dílek pomocné stupnice je podle rozsahu přibližně 0,2 až 2,5 kc/s. Přesnost odečítání na pomocné stupnici na posledním pásmu 1×10^{-4} .																																																																																																			
Přesnost cejchování	$\pm 0,5\%$																																																																																																			
Stabilita cejchování	obvody oscilátorů jsou tepelně kompensovány 1. změna kmitočtu během první hodiny po zapnutí je menší než 3×10^{-4} 2. stálost změny teploty je $2 \times 10^{-4}/1^\circ C$ 3. stálost změny síťového napětí o 100% od jmenovité hodnoty je 1×10^{-4} .																																																																																																			

Citlivost (obr. 11—14) pro A1 1 — 3 μ V (0,15 mW dle ČSN-ESČ-83)
 pro A2 a A3 1,5 — 7 μ V
 při poměru signálu k šumu 10 dB pro kmitočtový
 rozsah do 20 Mc/s (platí pro nf výkon 50 mW na
 výstupu 5 Ohmů).

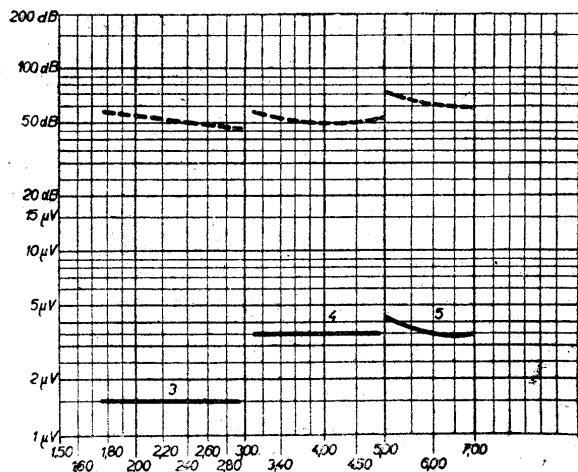
Šíře pásma (obr. 9)	pětistupňová, z toho dva stupně s krystalem		
poloha	útlum 1:2	útlum 1:10	útlum 1:1000
	6 dB	20 dB	60 dB
1. X-tal	200 c/s	1 kc/s	—
2. X-tal	1 kc/s	3 kc/s	—
3.	3 kc/s	—	14 kc/s
4.	8 kc/s	—	18 kc/s
5.	14 kc/s	—	26 kc/s

Potlačení zrcadlových kmitočtů (obr. 11—14) pro rozsah 300 — 15 Mc/s průměrně 70 dB
 pro rozsah 15 Mc/s — 30 Mc/s průměrně 50 dB

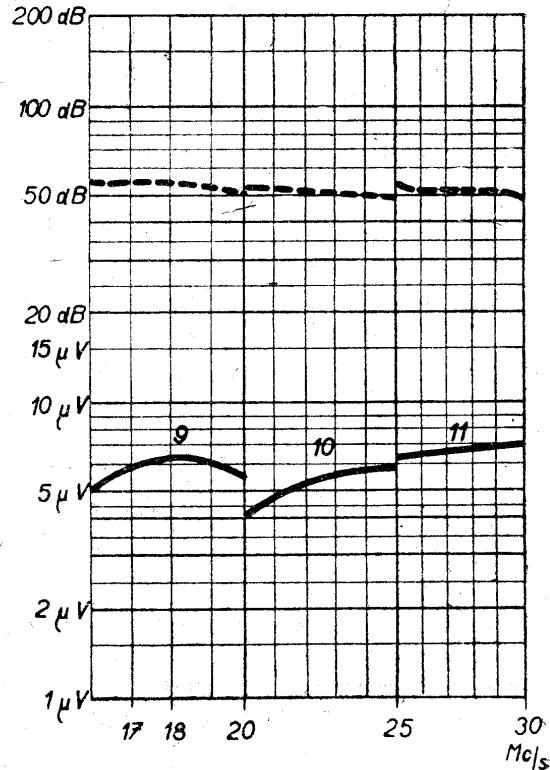
Potlačení mf kmitočtu 468 kc/s průměrně 70 dB
 2,75 Mc/s průměrně 60 dB

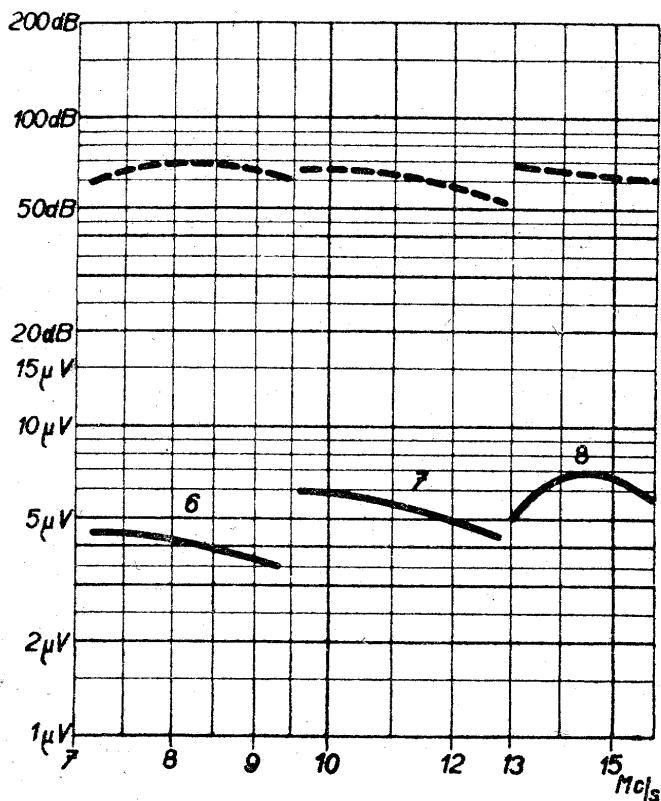
Obr. 11

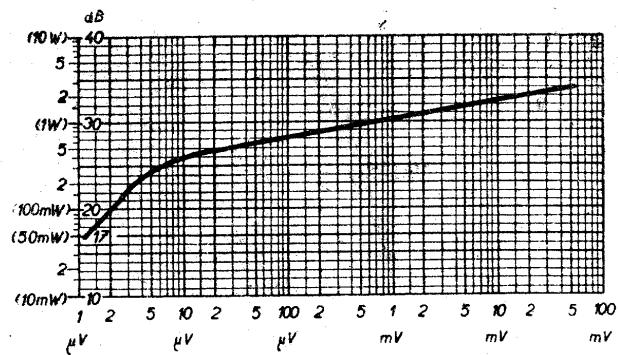
Obr. 12

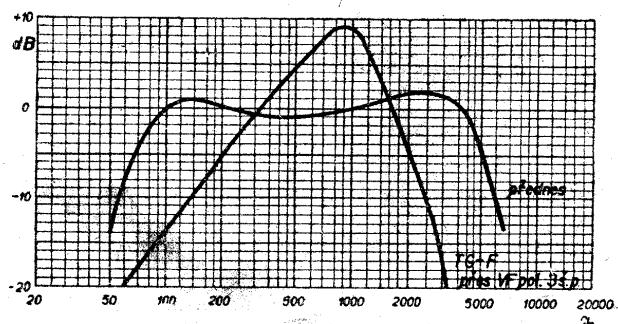
Obr. 13

Obr. 14

Obr. 15

Obr. 16

Vyrovnané citlivosti mezi $1 \mu\text{V}$ až 1 V vstupního napětí je $\pm 5 \text{ dB}$ (obr. 15).

Antenní vstup

70 Ohmů nesymetrický s možností přepojení na symetrický, dolaďování obvodu, stíněný, ochrana proti přepětí neonkou.

S-metr

cejchovaný přímo v S1 až S9 (jeden stupeň je 6 dB) a nad S9 po 10 dB až do $+50 \text{ dB}$, přístroj S-metru je kombinován s kontrolou napětí a funkce elektronek.

Omezovač poruch

v seriovém zapojení, vypinatelný.

Záznějový oscilátor

rozložování přibližně o $\pm 2 \text{ kc/s}$.

Klimatické přizpůsobení — 20° až $+40^\circ \text{C}$ při relativní vlhkosti 30—75%.

Nízkofrekvenční výstupy

5 Ohmů pro reproduktor.
2000—4000 Ohmů pro sluchátka.
600 Ohmů pro linku.

Nízkofrekvenční výkon pro reproduktor 2 W max, jinak 200 mW.

Nf kmitočtový průběh jen nf část (obr. 10).
 v poloze »PŘEDNES« 80—5000 c/s \pm 1,5 dB
 v poloze »TG—F« 500—2000 c/s \pm 6 dB
 celého přijímače vf části (obr. 16):
 v poloze »PŘEDNES« 100—4000 c/s \pm 1,5 dB
 v poloze 3 šíře pásma
 v poloze »TG—F« 250—2000 c/s \pm 6 dB
 v poloze 3 šíře pásma

Přídavné prvky zásuvka pro napájení kalibrátoru
 hlavní oscilátor lze řídit výměnnými krystaly na libovolném kmitočtu v celém kmitočtovém rozsahu.

Osazení elektronkami

6F31	— vf zesilovač
6H31	— 1. směšovač
6F31	— 1. oscilátor
6H31	— 2. směšovač a 2. oscilátor
3X 6F31	— mf zesilovač
6B31	— demodulace a omezovač poruch
6BC32	— vyrovnání citlivosti a nf předzesilovač
6L31	— nf koncový zesilovač
6CC31	— záZNĚJOVÝ oscilátor a zesilovač pro S-metr
2X 6Z31	— usměrňovač
14TA31	— stabilisátor 75 V/30 mA.

Napájení

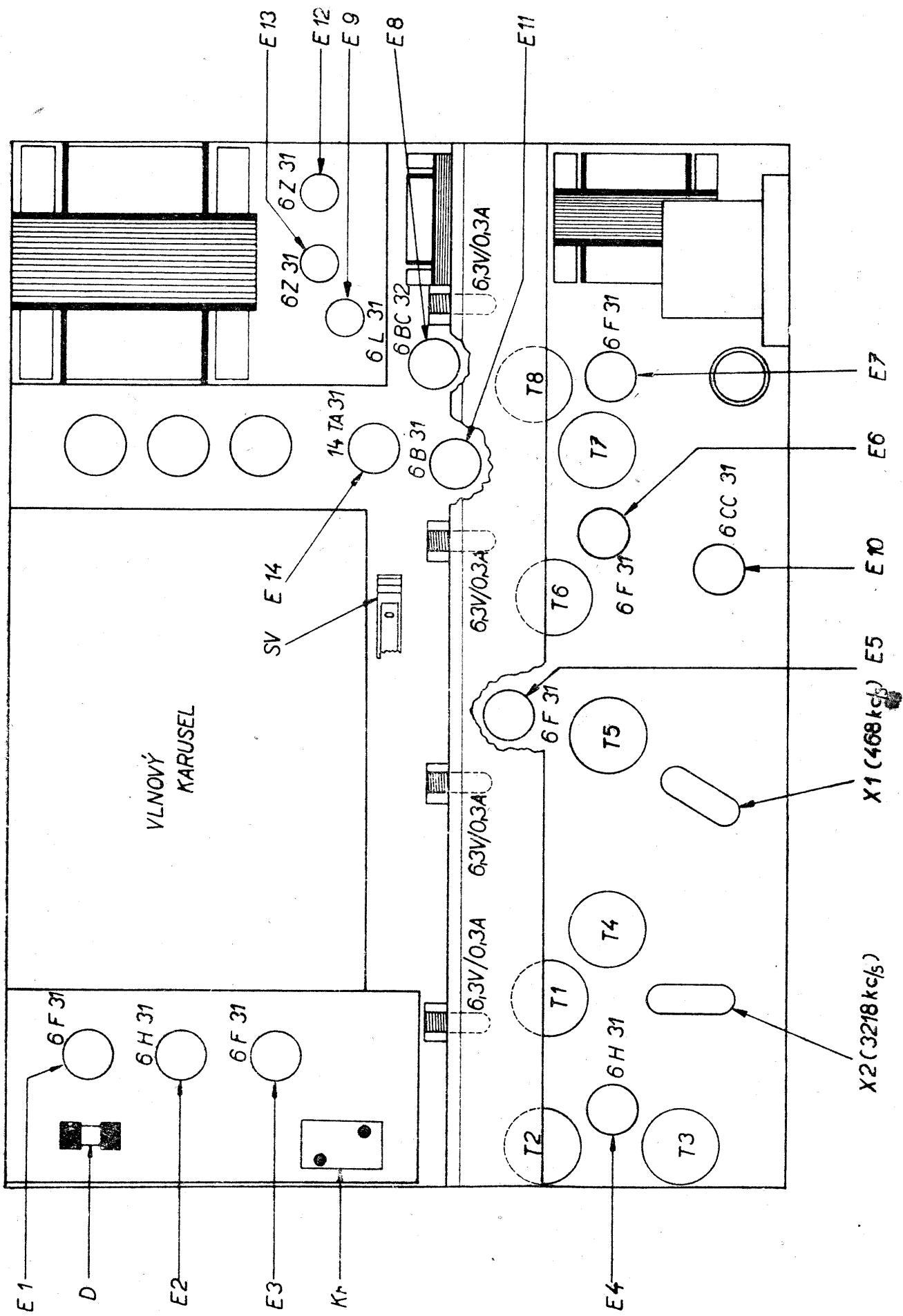
1. ze střídavé sítě o napětí 110, 125, 150, 200, 220 a 240 V,
2. z 12 V akumulátoru pomocí napájecího zdroje s upraveným přívodním kabelem.

Spotřeba 90 W.

Jištění

- v síťovém přívodu tepelnou pojistkou (Pl, obr 7)
- v záporném pólu tavnou pojistkou 160 mA (P3, obr. 7)
- v kladném pólu tavnou pojistkou 100 mA (P2, obr. 7).

Osvětlovací žárovky 4 X 6,3 V/0,3 A.

Obr. 17

NÁVOD PRO ÚDRŽBU

Pro rychlé a snadné odstranění jednoduchých elektrických závad vzniklých provozem, uvádíme úplné zapojení přijimače s rozpisem elektrických součástí, návodem na vyvažování a několika dalšími údaji.

Těžší závady opravuje TESLA PARDUBICE, národní podnik, závod 13, Koněvova 3, Praha XI.

Odpory

R 1 — 1 M Ohm	R 36 — 0,2 M Ohmu	
R 2 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 37 — 0,32 M Ohmu	
R 3 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 38 — 0,25 M Ohmu	
R 4 — 1 M Ohm	R 39 — 0,5 M Ohmu	
R 5 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 40 — 0,2 M Ohmu	
R 6 — 200 Ohmů/0,5 W	R 41 — 0,5 M Ohmu	
R 7 — 0,5 M Ohmu	potenciometr log. s vyp.	
R 8 — 10 k Ohmů/0,5 W	R 42 — 1 M Ohm	
R 9 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 43 — 5 M Ohmů	
R 10 — 50 k Ohmů	R 44 — 5 M Ohmů	
R 11 — 0,1 M Ohmu	R 45 — 0,32 M Ohmu	
R 12 — 0,5 M Ohmu	R 46 — 5 M Ohmů	
R 13 — 320 Ohmů/0,5 W	R 47 — 2 M Ohmy	
R 14 — 32 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 48 — 0,16 M Ohmu/0,5 W	
R 15 — 20 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 49 — 100 Ohmů \pm 5%/0,5 W	
R 16 — 100 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 50 — 0,4 M Ohmu	
R 17 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 51 — 20 Ohmů \pm 5%/0,5 W	
R 18 — 0,1 M Ohmu	R 52 — 10 k Ohmů	
R 19 — 400 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 53 — 40 k Ohmů	
R 20 — 0,1 M Ohmu/0,5 W	R 54 — 50 k Ohmů potenc. neg. log.	
R 21 — 2 k Ohmy/0,5 W	R 55 — 50 k Ohmů	
R 22 — 0,5 M Ohmu	R 56 — 1 M Ohm	
R 23 — 100 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 57 — 0,1 M Ohmu	
R 24 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 58 — 10 k Ohmů potenciometr	
R 25 — 320 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 59 — 8 M Ohmů/1 W	
R 26 — 32 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 60 — 0,5 M Ohmu	
R 27 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 61 — 2 M Ohmy	
R 28 — 0,1 M Ohmu	R 62 — 50 k Ohmů	
R 29 — 320 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 63 — 50 k Ohmů	
R 30 — 5 k Ohmů/0,5 W	R 64 — 6 k Ohmů/6 W drátový	
R 31 — 32 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 65 — 200 Ohmů/6 W drátový	
R 32 — 320 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 66 — 20 Ohmů/2 W drátový	
R 33 — 0,1 M Ohmu/0,5 W	R 67 — 5 Ohmů/2 W drátový	
R 34 — 20 Ohmů \pm 5%/0,5 W	R 68 — 0,125 M Ohmu/1 W	
R 35 — 0,2 M Ohmu	R 69 — 0,8 M Ohmu/1 W	

R 70 — 1250 Ohmů
 R 71 — 40 k Ohmů \pm 5%
 R 72 — 0,1 M Ohmu \pm 5%

R 73 — 0,25 M Ohmu \pm 5%
 R 74 — 0,1 M Ohmu \pm 5%
 R 75 — 5 k Ohmů \pm 5%

Odpory jinak neoznačené jsou vrstvové a pro zatížení 0,25 W.

Kondensátory

C 1 } — 3×498 pF triál
 C 2 }
 C 3 }
 C 4 — 30 pF dolař. anteny
 C 5 — 100 pF slída, tropický
 C 6 — 40.000 pF
 C 7 — 40.000 pF
 C 8 — 10.000 pF
 C 9 — 50 pF slída, tropický
 C 10 — 10.000 pF
 C 11 — 40.000 pF
 C 12 — 40.000 pF
 C 13 — 200 pF slída, tropický
 C 14 — 50 pF keramický
 C 15 — 30 pF trimr
 C 16 — 50 pF slída
 C 17 — 50 pF keramický
 C 18 — 50 pF keramický
 C 19 — 30 pF trimr
 C 20 — 10.000 pF
 C 21 — 40.000 pF
 C 22 — 25.000 pF
 C 23 — 10.000 pF
 C 24 — 40.000 pF
 C 25 — 40.000 pF
 C 26 — 300 pF slída, tropický
 C 27 — 40.000 pF
 C 28 — 30 pF trimr
 C 29 — 40.000 pF
 C 30 — 0,1 μ F
 C 31 — 40.000 pF
 C 32 — 40.000 pF
 C 33 — 40.000 pF
 C 34 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 35 — 40.000 pF
 C 36 — 40.000 pF
 C 37 — 150 pF \pm 2% slída, trop.

C 38 — 40.000 pF
 C 39 — 40.000 pF
 C 40 — 100 pF slída, tropický
 C 41 — 100 pF slída, tropický
 C 42 — 40.000 pF
 C 43 — 40.000 pF
 C 44 — 25.000 pF
 C 45 — 50 pF slída, tropický
 C 46 — 2.500 pF
 10.000 pF paralelně
 C 47 — 1.000 pF
 C 48 — 6.400 pF
 C 49 — 0,1 μ F
 C 50 — 0,1 μ F
 C 51 — 0,1 μ F
 C 52 — 1 pF, keramický
 C 53 — 300 pF slída, tropický
 C 54 — 50 pF \pm 5% slída, trop.
 C 55 — cca 30 pF rozlaďování BFO
 C 56 — 2.500 pF
 C 57 — 100 μ F/35 V elektrolyt
 C 58 — 32 μ F/500 V elektrolyt
 C 59 — 32 μ F/500 V elektrolyt
 C 60 — 32 μ F/500 V elektrolyt
 C 61 — 25.000 pF
 C 62 — 40.000 pF
 C 63 — 40.000 pF
 C 64 — 130 pF \pm 2% slída, trop.
 C 65 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 66 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 67 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 68 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 69 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 70 — 400 pF \pm 2% slída, trop.
 C 71 — 50 pF \pm 2% slída, trop.
 C 72 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 73 — 150 pF \pm 2% slída, trop.

C 74 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 75 — 150 pF \pm 2% slída, trop.
 C 76 — 25.000 pF

C 77 — 2.500 pF \pm 5%
 C 78 — 2.500 pF \pm 5%
 C 79 — 6.400 pF
 C 80 — 50 pF, keramický

Kondensátory jinak neoznačené jsou těsného provedení s tolerancí \pm 10% nebo větší a pro napětí menší než 400 V.

Krystaly

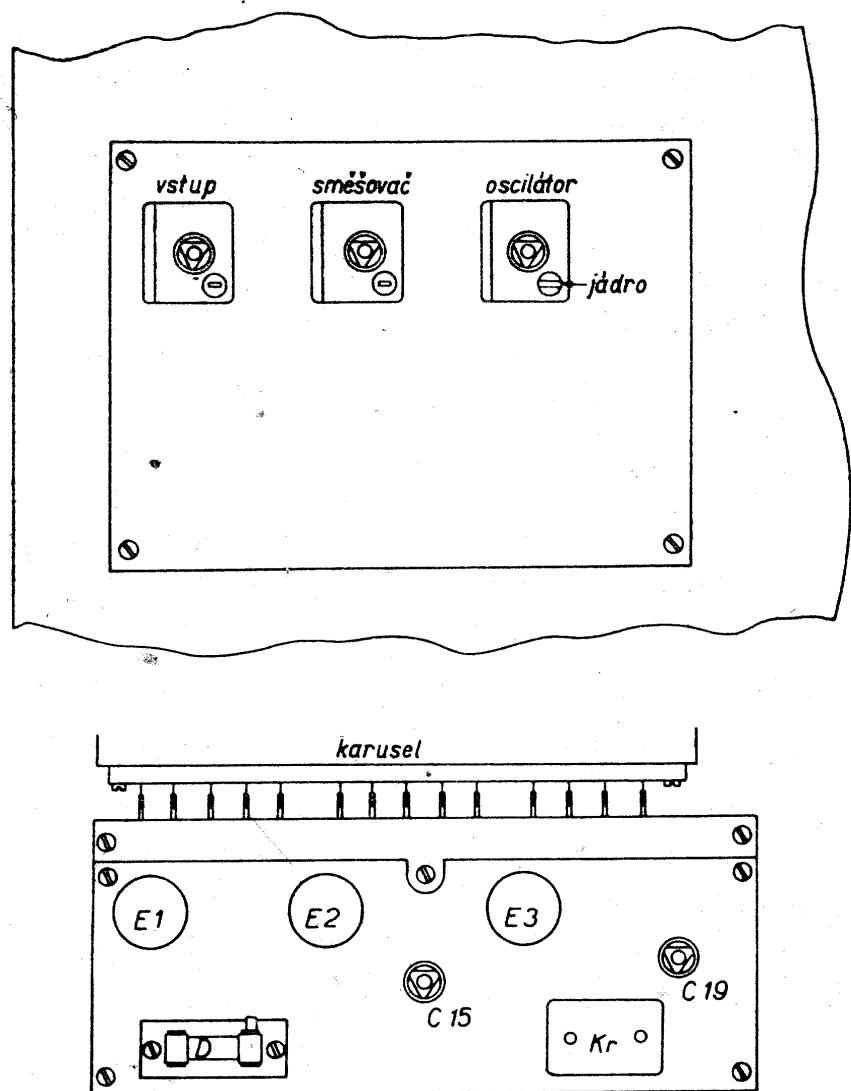
X 1 468 kc/s, přesnost 1.10⁻⁴
 X 2 3218 kc/s, přesnost 1.10⁻⁴

Vyvažovací kmitočty v obvodu

Rozsah	Vstup a směšovač		Oscilátor	
	indukčnost	kapacita	indukčnost	kapacita
1	0,331	0,719	0,3	0,75
2	0,815	1,63	0,75	1,65
3	1,74	2,910	1,65	3,00
4	3,140	4,865	3,00	5
5	5,16	7,14	5	7,3
6	7,36	9,34	7,2	9,5
7	9,64	12,76	9,4	13
8	13,20	15,80	13,00	16,00
9	16,27	19,73	16,00	20,00
10	20,34	24,66	20,00	25,00
11	25,37	29,63	25,00	30,00

Umístění a přístupnost vyvažovacích prvků (změna indukčnosti cívek a kapacit kondensátorů) jsou uvedeny na obr. 18.

Při vyvažování je nutné mít přístroj vyjmut ze skříně a vyvažuje se na největší výchylku výstupního měřidla.

Ob. 18

Při vyvažování vysokofrekvenčních obvodů postupujeme od rozsahu 11. Před započetím vyvažování nastavíme kondensátor C 19 a C 15 (obr. 18), abychom dosáhli shodnosti počáteční kapacity ladícího kondensátoru C 3. To dává větší jistotu při nastavení nejkratších pásem s ohledem na přidavné kapacity.

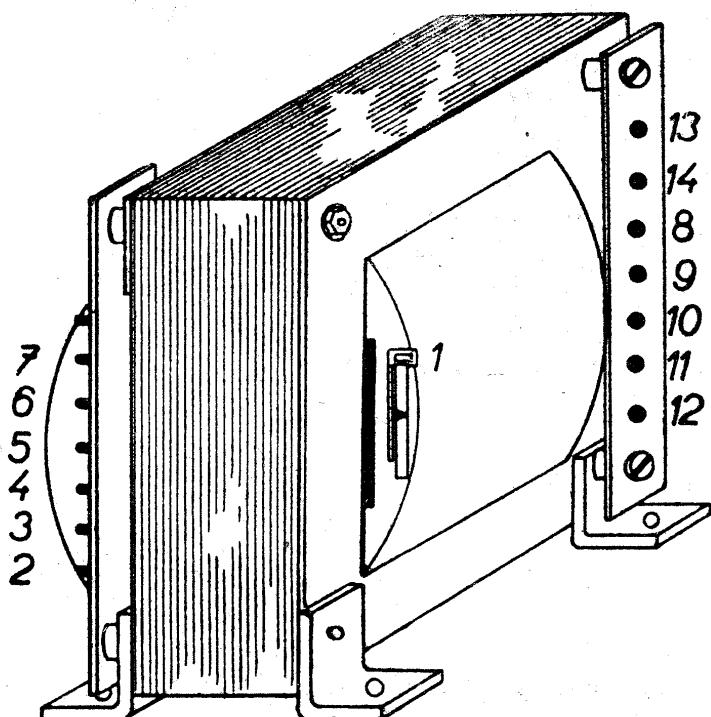
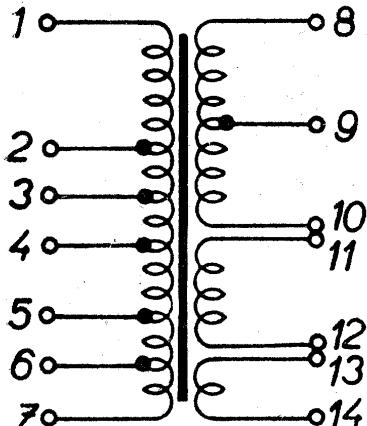
Vyvažování meziprekvenčních transformátorů

1. Výstup pro reproduktor (R, obr. 6) zatížíme neinduktivním odporem 5 Ohmů, k němuž je paralelně připojen elektronkový voltmetr.
2. Přijimač zapneme a ponecháme asi půl hodiny zapnutý, aby se dostatečně prohřál.
3. Knoflík K7 nastavíme na největší hlasitost a vypinač V5 do polohy »přednes«.
4. Mezi dptyky spinače výstupu SV (obr. 19) vložíme kousek lesklé lepenky nebo slabého pertinaxu, aby výstup R nebyl spojen dokrátko.
5. Přijimač přepneme do mezipolohy knoflíku K5.

6. Šíří pásma přepneme do polohy 3.
7. Vyrovnání citlivosti vypneme vypinačem V2 a nastavíme největší citlivost (knoflík K2 u polohy 12).
8. Na řídící mřížku směšovací elektronky E7 přivedeme přes kondensátor 30.000 pF signál z pomocného vysilače o kmitočtu 468 kc/s, modulovaný 400 c/s do hloubky 30%.
9. Sekundární vinutí transformátoru T8 utlumíme odporem 20 k Ohmů, nebo rozladíme kondensátorem 200 pF.
10. Primární vinutí T8 (horní jádro) doladíme na největší výchylku výstupního měřidla.
11. Utluďme primární vinutí (viz bod 9) a doladíme sekundární vinutí T8 (dolní jádro) na největší výchylku výstupního měřidla.
12. Signál připojíme na řídící mřížku E6.
13. Bez tlumení doladíme nejprve primární vinutí T7 (horní jádro) a pak sekundární vinutí (dolní jádro).
14. Signál připojíme na řídící mřížku E5.
15. Bez tlumení doladíme nejprve primární vinutí T6 (horní jádro) a pak sekundární vinutí (dolní jádro).
16. Vlnový přepinač přepneme na rozsah 2 (jednoduché směšování).
17. Signál připojíme na třetí mřížku E4.
18. Cívku transformátoru T4 doladit na maximum bez tlumení.
19. Mezi katodu E 11 a chassis zapojit mikroampérmetr 20 μ A (+ na katodu).
20. Zjistit kmitočet vrcholu propouštěcí křivky s přesností $\pm 10\%$ v poloze »krystal 1«.
21. V poloze »krystal 2« zjistit kmitočet vrcholu propouštěcí křivky a jádrem transformátoru T5 nastavit kmitočet vrcholu tak, aby byl stejný jako v poloze »krystal 1«.
22. Fázovacím kondensátorem C 28 nastavit souměrnost propouštěcí křivky pro poměr B 10 (1 : 10) v poloze »krystal 2« a kontrolovat v poloze »krystal 1«.
23. Signál připojit na řídící mřížku E2.
24. Utluďit sekundární vinutí (viz bod 9) T1.
25. Doladit primární vinutí T1 na největší výchylku výstupního měřidla.
26. Utluďit primární vinutí (viz bod 9) a doladit sekundární vinutí T1 na největší výchylku výstupního měřidla.
27. Přepneme na rozsah 5 (dvojí směšování).
28. Vypneme signál a diodovým voltmetrem změříme vf napětí na řídicí mřížce E4; má být mezi 1 až 2 V.
29. Signál 2,75 Mc/s s 30% modulací kmitočtu 400 c/s připojíme přes kondensátor 30.000 pF na třetí mřížku E4.
30. Zkontrolujeme, zda na výstupu přijimače je modulační kmitočet 400 c/s.
31. Signál 2,75 Mc/s připojít na řídící mřížku E2.

32. Postupně doladit na největší výchylku výstupního měřidla:
 sekundární vinutí T3 (horní jádro)
 primární vinutí T3 (dolní jádro)
 sekundární vinutí T2 (horní jádro)
 primární vinutí T2 (dolní jádro)
33. Všechna jádra zajistit zakapávací hmotou.

Síťový transformátor

výkres A

Transformátor se zkouší sinusovým napětím 220 V/50 c/s.

Napětí se přivede na vývody 1—6.

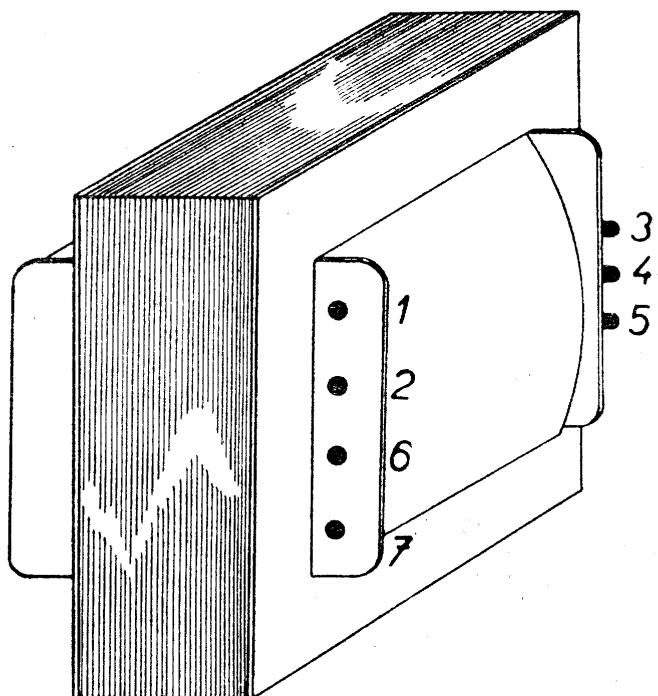
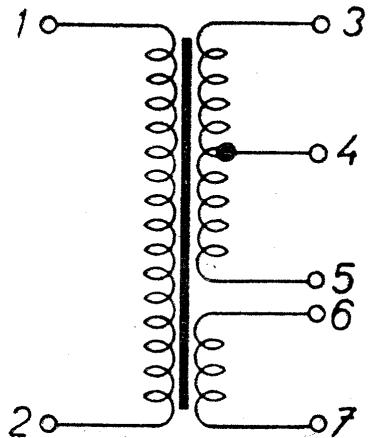
Při tom: nejvyšší proud naprázdno cca 65 mA

nejvyšší příkon naprázdno cca 6 W

Na ostatních vinutích se měří napětí naprázdno:

Vinutí vývod	Napětí	Odpor
1—2	110 V	4,95 Ohmu
1—3	125 V	5,7 Ohmu
1—4	150 V	6,9 Ohmu
1—5	200 V $\pm 0\%$	12,5 Ohmu
1—6	220 V $\pm 0\%$	14,8 Ohmu
1—7	240 V	17 Ohmů
8—9	380 V	313 Ohmů
9—10	380 V	
11—12	14,5 V	0,54 Ohmu
13—14	6,7 V	0,31 Ohmu

Výstupní transformátor

výkres B

Transformátor se zkouší sinusovým napětím 220 V/50 c/s.

Napětí se přivede na vývody 1—2.

Při tom: nejvyšší proud naprázdno 65 mA

nejvyšší příkon naprázdno 3,5 W

Na sekundárních vinutích se měří napětí naprázdno.

Vinutí Vývod	Napětí	Odpor
1—2	220 V \pm 0%	475 Ohmů
3—4	51,5 V	52 Ohmů
4—5	5,2 V	0,4 Ohmu
6—7	31 V	59 Ohmů

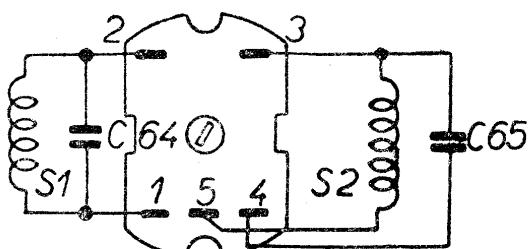
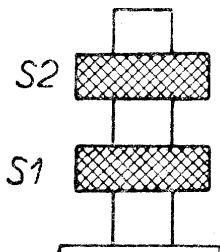
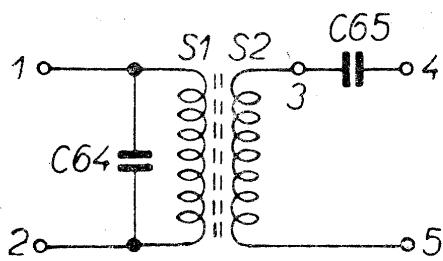
Vyhlašovací tlumivky

Zkouší se sinusovým napětím 220 V/50 c/s \pm 0%.

Tlumivka	Proud naprázdně	Příkon naprázdně	Odpor
T 1	60 mA	1,5 W	93 Ohmů
T 2	24 mA	1 W	145 Ohmů

Mezifrekvenční transformátory

Transformátor T1

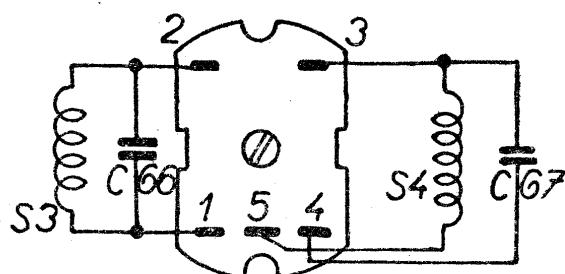
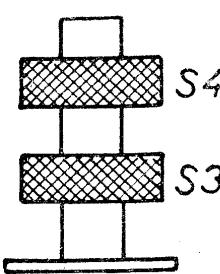
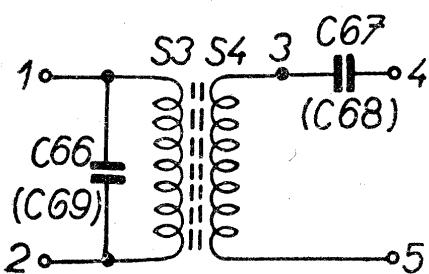
Výkres C

S1 — 5 Ohmů

S2 — 5 Ohmů

Q — 125 při 468 kc/s (bez krytu)

Transformátor T2 a T3

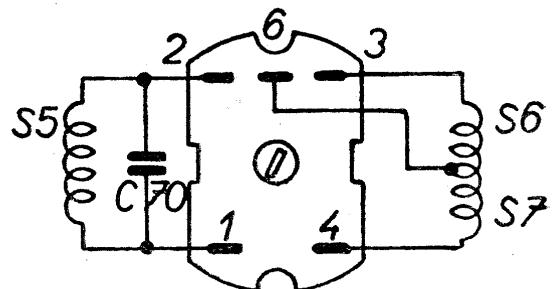
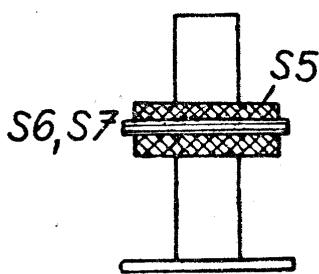
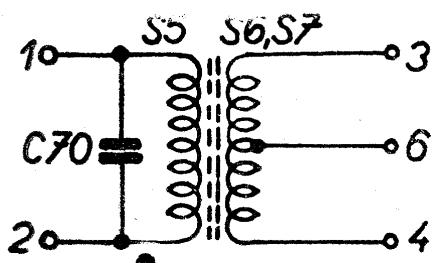
Výkres D

S3 — 2,55 Ohmu

S4 — 2,6 Ohmu

Q — 70 při 2,5 Mc/s (bez krytu)

Transformátor T4

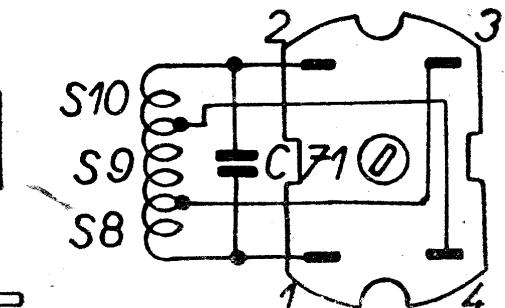
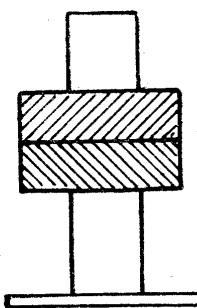
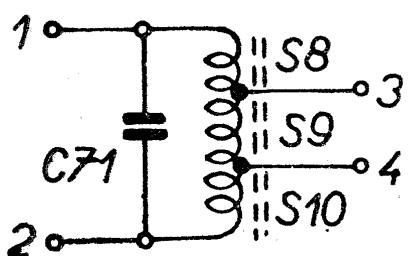
Výkres E

S5 — 2,9 Ohmu

S6+S7 — 1,06 Ohmu

Q — 110 při 510 kc/s (bez krytu)

Transformátor T5

Výkres F

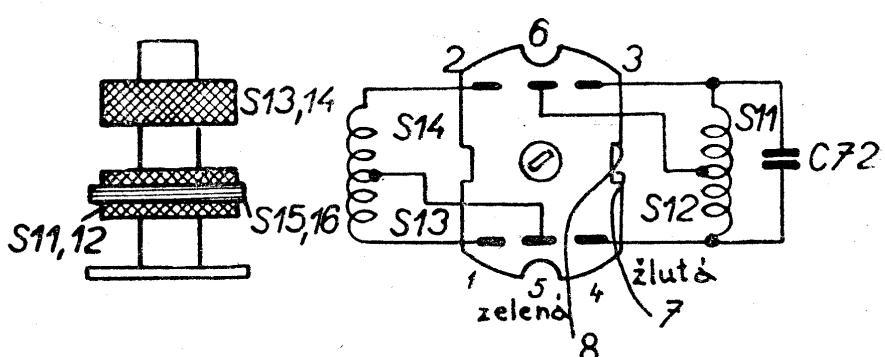
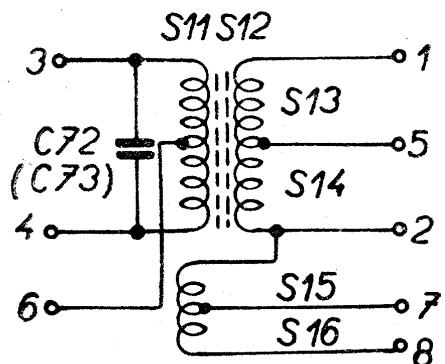
S8 — 19,5 Ohmu

S9 — 5 Ohmu

S10 — 12,5 Ohmu

Q — 50 při 468 kc/s (bez krytu)

Transformátor T6 a (T7)

Výkres G

S11 — 3 Ohmy

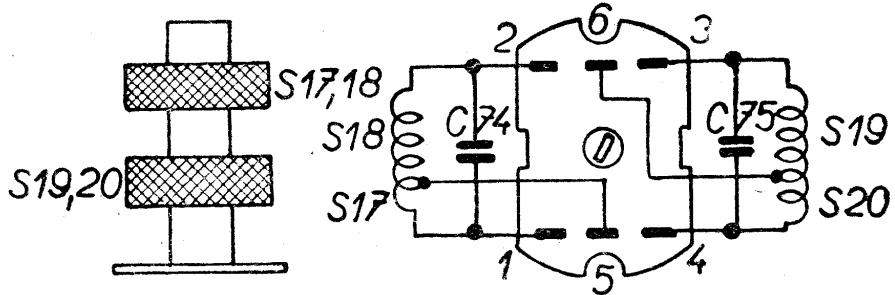
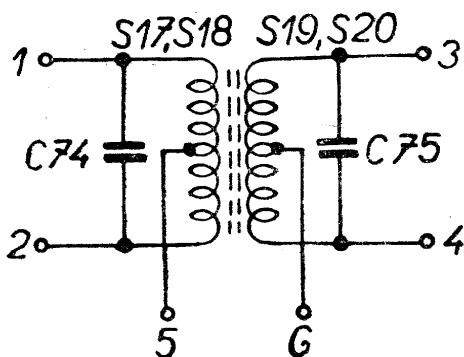
S12 — 2,2 Ohmu

S13 — 3,1 Ohmu

S14 — 2,25 Ohmu

Q — 125 při 468 kc/s (bez krytu)

Transformátor T8

Výkres H

S17 — 2,5 Ohmu

S18 — 2,7 Ohmu

S19 — 2,5 Ohmu

S20 — 2,7 Ohmu

Q — 125 při 468 kc/s

Cívky v karuselu

Ohmický odpor

Roz- sah	Vstup		Směšovač		Oscilátor			
	Ohmů	1—2	3—4	Ohmů	6—7	8—9	11—13	11—14
1	8,9	4,25	4,25	4,8	4,3	2,1	42	
2	4,9	1,75	1,75	4,75	1,45	1,15	62	
3	1,85	0,72	0,72	3,9	0,73	0,69	38,5	
4	1,5	0,4	0,4	0,84	0,42	0,43	40	
5	1,05	0,18	0,18	1,2	0,18	0,15	50	
6	0,88	0,123	0,123	1	0,12	0,085	48	
7	0,75	0,128	0,128	0,92	0,105	0,085	30	
8	0,75	0,1	0,1	0,71	0,11	0,09	22	
9	0,11	0,1	0,1	0,7	0,09	0,1	26	
10	—	—	—	—	—	—	15	
11	—	—	—	—	—	—	12	

Q cívek při udaném kmitočtu

Rozsah	Q předokruhu		Q směšovače		Q oscilátoru	
	antenní	mřížková	anodová	mřížková	mřížková	anodová
1	40/0,3 Mc/s	100/0,5 Mc/s	50/0,3 Mc/s	120/0,5 Mc/s	—	50/3,3 Mc/s
2	40/0,6 Mc/s	100/1 Mc/s	50/0,6 Mc/s	95/1 Mc/s	—	70/1,5 Mc/s
3	35/1,5 Ms/s	85/2 Mc/s	40/1 Mc/s	50/2 Mc/s	—	80/2,5 Mc/s
4	35/2,5 Mc/s	80/4 Mc/s	40/4 Mc/s	70/4 Mc/s	—	60/3,5 Mc/s
5	43/4 Mc/s	67/6 Mc/s	23/3 Mc/s	53/6 Mc/s	—	50/9 Mc/s
6	46/5 Mc/s	56/8 Mc/s	30/4 Mc/s	50/8 Mc/s	—	56/11 Mc/s
7	62/5 Mc/s	67/12 Mc/s	35/5 Mc/s	57/12 Mc/s	—	55/13,5 Mc/s
8	65/6,5 Mc/s	70/14,5 Mc/s	30/6 Mc/s	50/14,5 Mc/s	—	50/11,5 Mc/s
9	40/12 Mc/s	70/19 Mc/s	25/6 Mc/s	59/18 Mc/s	—	55/17 Mc/s
10	70/15 Mc/s	100/22 Mc/s	40/15 Mc/s	90/22 Mc/s	—	80/20 Mc/s
11	70/18 Mc/s	85/28 Mc/s	45/28 Mc/s	60/28 Mc/s	—	70/22,5 Mc/s

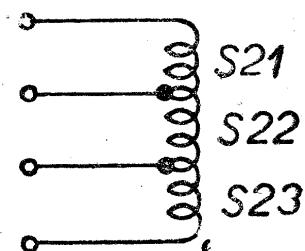
Cívka záznějového oscilátoru

S 21 — 0,7 Ohmu

S 22 — 2,3 Ohmu

S 23 — 0,5 Ohmu

Q — 125 při 468 kc/s (celého vinutí)

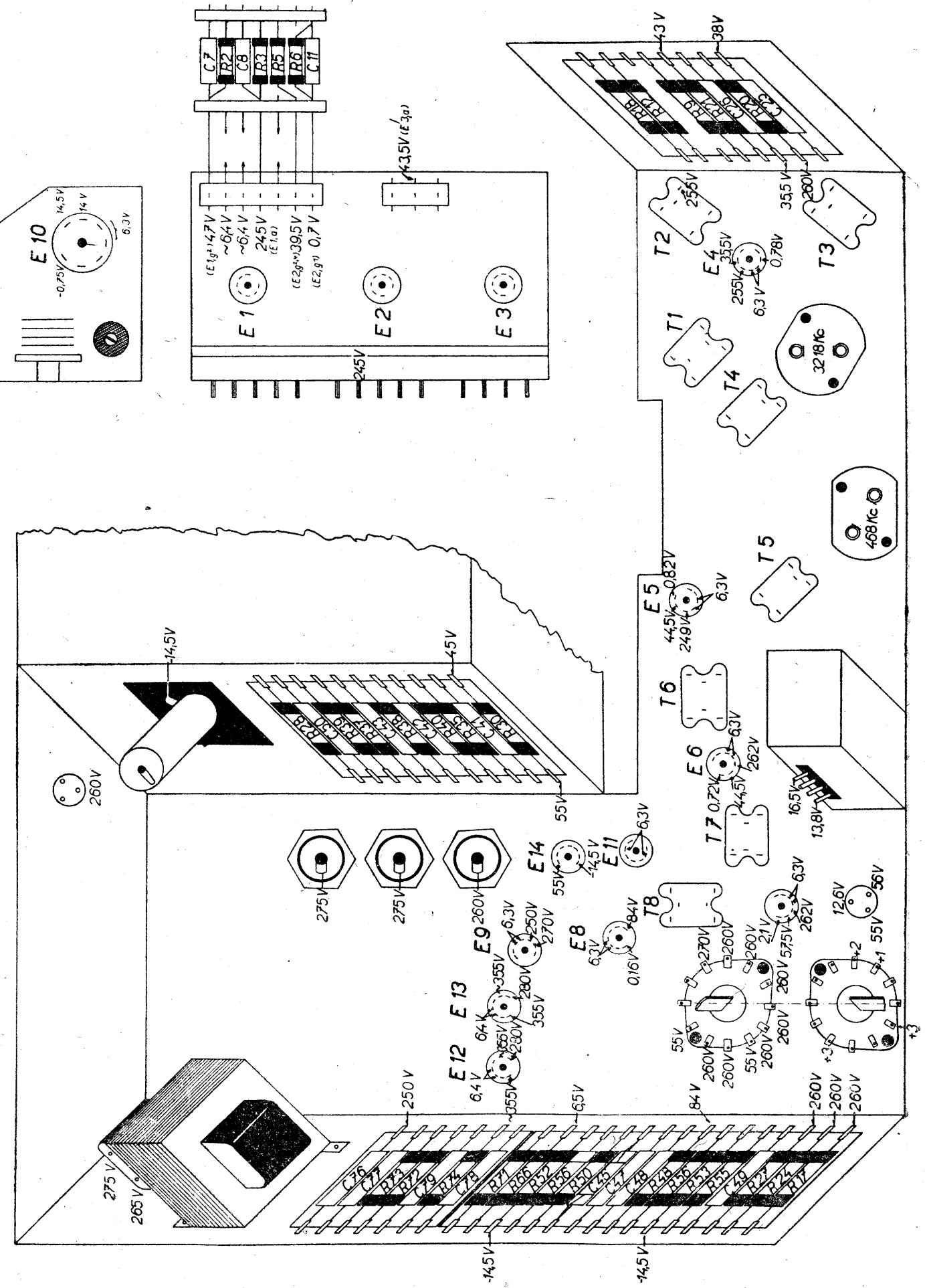

Veškeré odpory vinutí cívek jsou měřené OMEGOU II, délka přívodních šnůr 2 X 50 cm.

Měřicí body napětí

Uvedené hodnoty jsou měřeny voltmetrem 1000 Ohmů/1 V (AVOMET) na shodném rozsahu. Napětí na řídicích mřížkách jsou měřena na rozsahu 1,2 V. Použije-li se voltmetru jiného druhu, jsou napětí poněkud odlišná. Všechna stejnosměrná napětí jsou měřena proti kostře.

Hodnoty platí za předpokladu, že je přijimač zapojen na jmenovité síťové napětí 220 V, ladící kondensátor na minimum, regulátor hlasitosti na minimum, samočinné vyrovnávání citlivosti vypnuto (vypinač V2 nahoru), citlivost na maximum (K2) a omezovač poruch vypojen. Tolerance hodnot $\pm 10\%$.

Obr. 19

Náhradní díly

Objednat na adresu: TESLA PŘELOUČ, národní podnik, Přelouč

Náhradní díly	Objednací číslo
Koaxiální kabel z anody E2	2 QF 641 04
Koaxiální kabel mezi C63 a zkratovým spinačem	2 QF 641 05
Koaxiální kabel z g 2,4 E4 na vypinač krystalu X2	2 QF 641 06
Knoflík vlnového přepinače K5	2 QF 243 23
Knoflík K2	2 QF 243 15
Knoflík K4	2 QF 243 19
Knoflík K6	2 QF 243 17
Knoflík K8	2 QF 243 21
Knoflík ladění a řízení hlasitosti K3 a K7	2 QF 243 11
Knoflík K1	2 QF 101 00
Zásuvka s vypinačem pro 5.Ohmů (u R obr. 6)	2 QF 465 07
Zásuvka pro napájecí zdroj	AK 465 57
Přípravek k výměně elektronek	QA 214 03
Lanko náhonu ukazatele	2 QA 426 03
Ukazatel stupnice	2 QF 166 02
Konektor	2 QK 664 01/2
Stupnice hlavní	2 QA 162 03
Stupnice pomocná (na K3)	2 QF 935 03
Stupnice s čísly rozsahů (na K5)	2 QF 935 01
Zdířka (Jack)	201010 F — 1275
Držák doutnavky D	2 QF 516 05
Zásuvka s vypinačem Kr	2 QK 180 01
Zásuvka pro krystal X1 a X2	X1: 2 QF 521 02 X2: 2 QF 521 01
Objímka pro elektronku E1, 2 a 3 (kalitová)	PK 497 14
Objímka pro elektronku E 11	PK 497 18
Objímka pro elektronku E4, 5, 6, 7, 8 a 10	PK 497 19
Objímka pro elektronku E9, 12, 13 a 14	PK 497 20
Žárovková objímka	V4 — Sn 19
Pojistková objímka	čp. 765 70/I

Náhradní díly	Objednací číslo
Zástrčka pro síťový provoz Kotouč síťového přepojovače SP	2 QK 462 01/3 28 655 29
Deska přepinače K4 kulatá	2 QK 533 07
Deska přepinače K4 obdélníková	2 QK 521 01
Deska přepinače K8	2 QK 533 11
Vypinač páčkový V1, V2, V3	2 QK 569 00
Vypinač páčkový V4	2 QK 569 01
Přepinač páčkový V5	2 QK 550 01
Výbojka D	TESLA FN2-12 B
Krystal 468 kc/s X1 (Techn. podmínky)	VN Z 003/1
Krystal 3218 kc/s X2 (Techn. podmínky)	VN Z 003/2
Síťový transformátor	2 QN 661 03
Výstupní transformátor	2 QN 673 01
Tlumivka nárazová TI 1	2 QN 650 01
Tlumivka filtrační TI 2	2 QN 650 03
Mezifrekvenční transformátor T1	2 QK 854 01
Mezifrekvenční transformátor T2 a T3	2 QK 854 03
Mezifrekvenční transformátor T4	2 QK 854 05
Mezifrekvenční transformátor T5	2 QK 854 07
Mezifrekvenční transformátor T6 a T7	2 QK 854 09
Mezifrekvenční transformátor T8	2 QK 854 11

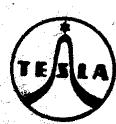
REPRODUKTOR TESLA 550982

Náhradní díly	Objednací číslo
Reprodukторový systém Černá potahová látka Síť z tahokovu	2 QN 632 01 1/8 2 QA 569 18
Rámeček	2 QF 147 02
Rukojeť	2 QA 178 07
Přívodní šňůra	344 Vd 4
Zástrčka (vidlice) pro reproduktorovou šňůru	344 Vd 5
Příchytká	V5- PI 218
Gumová trubka	V5- Pr 21
Podložka	V5-Pp 74

PROVOZNÍ ZÁZNAMY

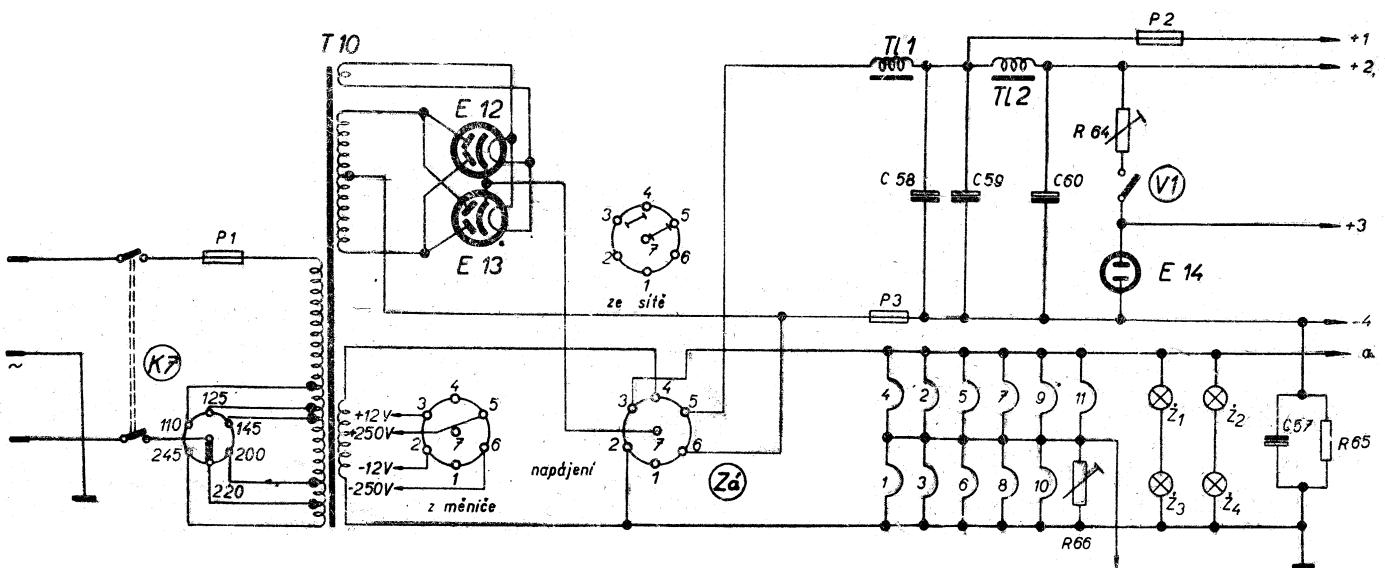
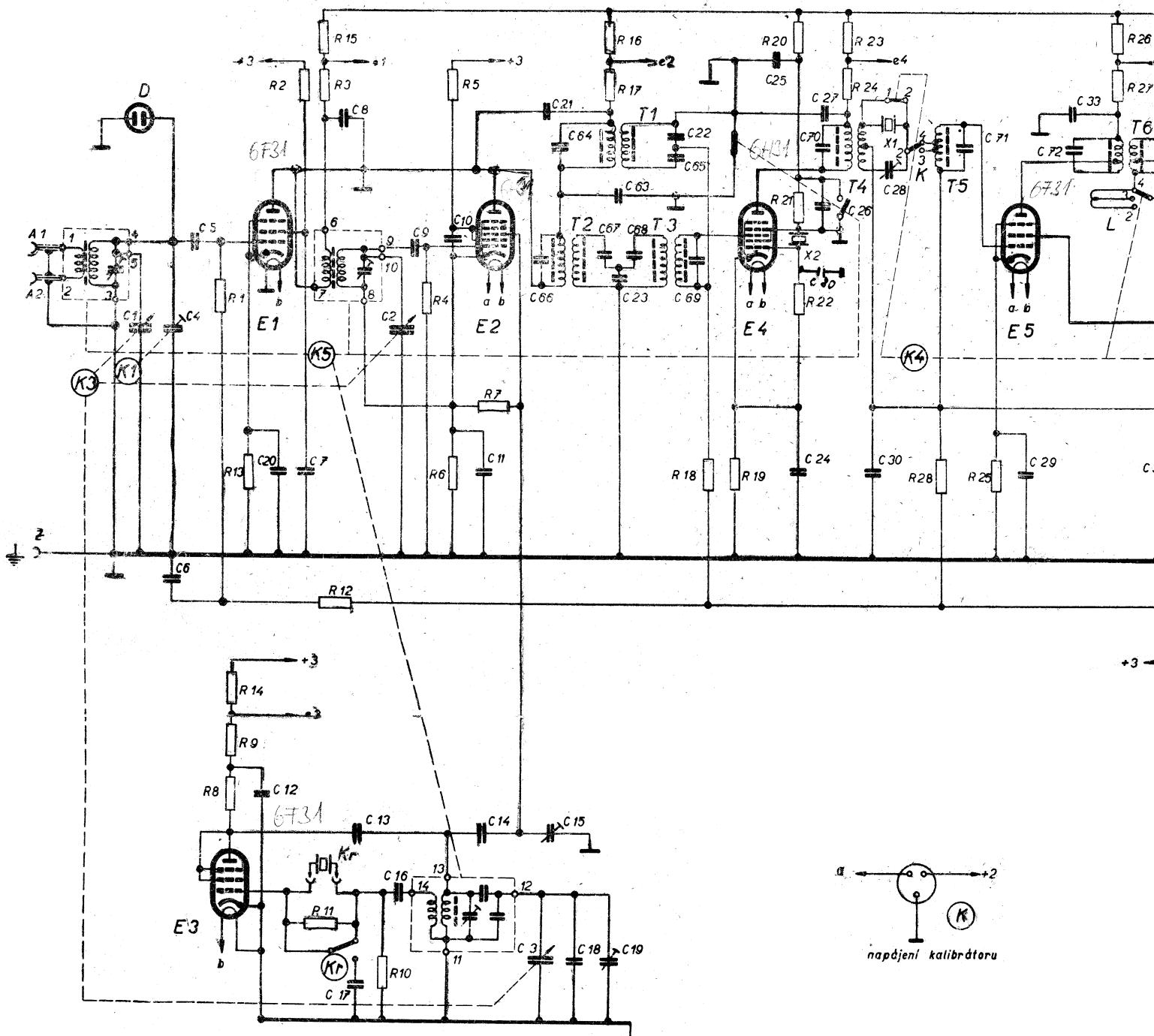
PROVOZNÍ ZÁZNAMY

PROVOZNÍ ZÁZNAMY

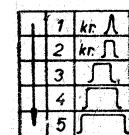
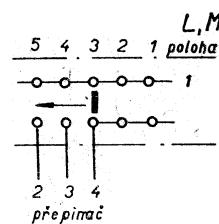
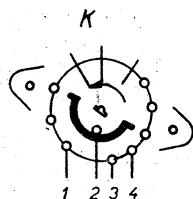
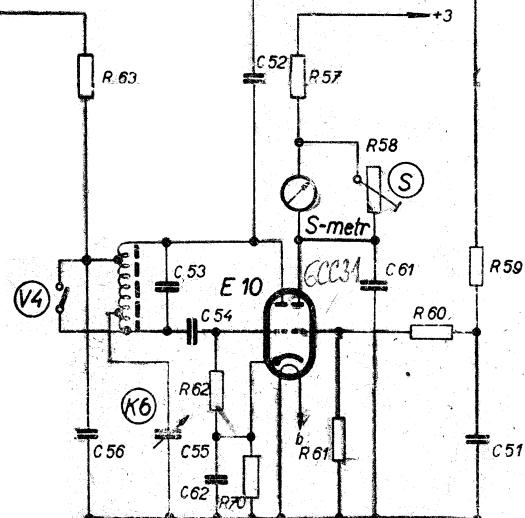
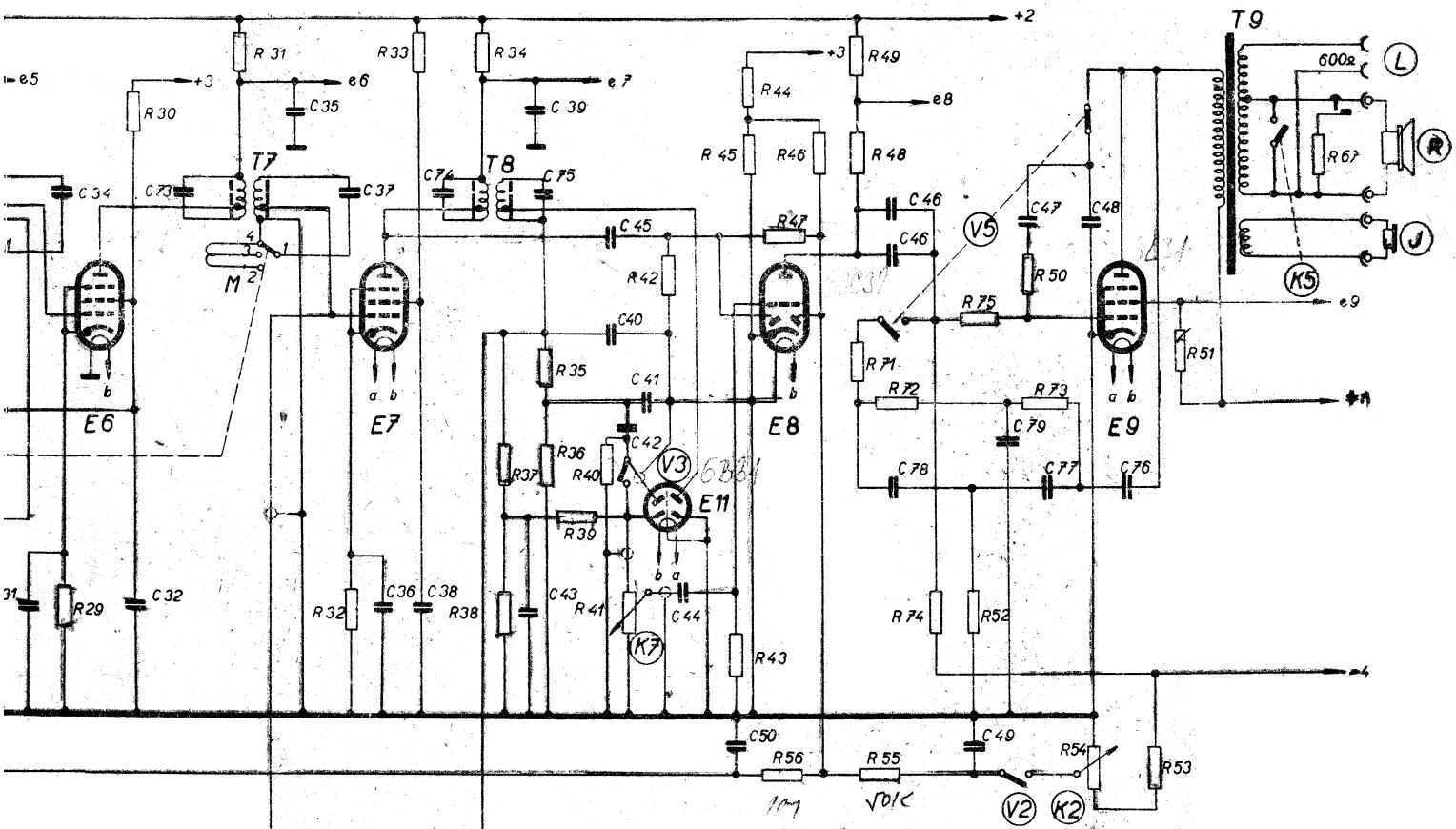

TESLA PŘELOUČ národní podnik

R	1 14 8 15 12 10 4 7	16	18	20 22 23 24	28 25 65	26 27
C	1 4 5 12 20 6 13 16 9 10 11 21 64 3 67 19 63 68 65 58 24 70 30 26 28 71 57 72 33	17	19	21 66 64	25 59 60 27 40	29
	6 7 17 2 14 66 15 18 23 22 69					

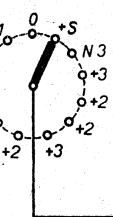

29	30	31	62	70	57	32	33	34	35	36	40	42	45	44	46	49	71	72	74	75	50	54	53	51	67	68
63		61	58	60	59	37	38	39	41			43	47	56	48	55	73	52						69		
31	34	32	73	54	35	53	37	52	74	61	51	39	75	45	40	41	44	50	78	46	49	47	48	79	77	70
				56	55	36	62	38		43			42													

K4

Schema (kresleno v poloze 3.)

(K8)

a ← S-metr, kontrola elektronek, osvětlení stupnice

